

Briuselis, 2013 07 24
COM(2013) 550 final

2013/0265 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl tarpbankinių mokesčių už kortele grindžiamas mokėjimo operacijas

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2013) 288 final}

{SWD(2013) 289 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Šio pasiūlymo tikslas – padėti kurti visos ES mokėjimų rinką, suteikiant galimybę vartotojams, mažmenininkams ir kitoms įmonėms visapusiškai pasinaudoti ES vidaus rinkos teikiama nauda, įskaitant e. prekybą, kaip numatyta strategijoje „Europa 2020“ ir skaitmeninėje darbotvarkėje.

Kad būtų galima to pasiekti ir skatinti visos ES masto paslaugas, veiksmingumą ir inovacijas mokėjimo kortele srityje ir kortele grindžiamas mokėjimo operacijas, vykdomas ne internetu, internetu ir mobiliuoju telefonu, reikalingas teisinis aiškumas ir vienodos veiklos sąlygos. Be to, turėtų būti uždrausta taikyti veiklos vykdymo taisyklės ir kitas sąlygas, jei jos neleidžia vartotojams ir mažmenininkams gauti tikslios informacijos apie mokesčius, sumokėtus už mokėjimo operacijas, ir taip trukdo kurti tikrai veiksmingą vidaus rinką.

Bendrosios aplinkybės

Mažmeninių mokėjimų reguliavimo ir teisės aktų sistema ES buvo sukurta per pastaruosius 12 metų, o euro atsiradimas šį procesą paspartino. Reglamentas 2560/2001 dėl mokesčių už nacionalinius ir tarptautinius mokėjimus eurais suvienodinimo paskatino imtis tolesnių iniciatyvų užbaigti mokėjimų vidaus rinkos kūrimą.

Reguliavimo ir teisės aktų sistemą papildė pagal ES konkurencijos teisę pastaraisiais metais Komisijos vykdyti tyrimai ir priimti sprendimai mažmeninių mokėjimų srityje.

Saugūs, veiksmingi, konkurencingi, novatoriški elektroniniai mokėjimai yra būtini visų produktų ir paslaugų vidaus rinkai, o pasauliui pereinant nuo fizinės prie elektroninės prekybos, jie tampa dar svarbesni. Veiksmingai funkcionuojančią mokėjimo kortelių vidaus rinką sukurti iki šiol trukdė plačiai paplitęs tam tikrų ribojamųjų veiklos vykdymo taisyklių ir praktikos taikymas. Tokios taisyklės ir praktika taip pat lėmė tai, kad vartotojai ir mažmenininkai negauna pakankamai informacijos apie operacijų kainas ir jų nustatymą, todėl rinkos veiklos rezultatai nėra optimalūs, įskaitant neveiksmingas kainas.

Viena iš kliūčių, labiausiai trukdančių sukurti integruotą rinką – plačiai paplitęs vadinamųjų daugiašalių tarpbankinių mokesčių (DTM) taikymas keturšalėse sistemose – labiausiai įprastose kortelių sistemose. Tai yra tarpbankiniai mokesčiai, dėl kurių kolektyviai susitarta, paprastai tarp tam tikrai sistemai priklausančių aptarnaujančiųjų mokėjimo paslaugų teikėjų ir išduodančiųjų mokėjimo paslaugų teikėjų. Tokie tarpbankiniai mokesčiai, mokami aptarnaujančiųjų mokėjimo paslaugų teikėjų, sudaro dalį mokesčių, kuriuos jie taiko prekyautojams (įmonės aptarnavimo mokesčiai, IAM) ir kuriuos prekyautojai savo ruožtu perkelia vartotojams. Taip dideli prekyautojų mokami tarpbankiniai mokesčiai lemia didesnes galutines prekių ir paslaugų kainas, kurias moka visi vartotojai. Kortelių sistemų konkurencija praktikoje daugiausia orientuota į tai, kad kuo daugiau išduodančiųjų mokėjimo paslaugų teikėjų būtų įtikinti išduoti savo korteles, o dėl to mokesčiai paprastai *padidėja*, o ne *sumažėja*, priešingai įprastam kainas reguliuojančiam konkurencijos poveikiui rinkos ekonomikoje.

Šiuo metu ES nėra tarpbankinius mokesčius reglamentuojančių teisės aktų, išskyrus netiesiogiai Danijos atveju dėl IAM už tiesiogines operacijas. Tačiau daugelis nacionalinių konkurencijos institucijų, įskaitant JK, Vokietijos ir Italijos, šiuo metu vykdo konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo procedūras. Taip pat keletas valstybių narių, įskaitant Lenkiją, Vengriją, JK ir Italiją, šiuo metu rengiasi priimti teisės aktus.

Poveikis vartotojams

Kainų didėjimas dėl tarpbankinių mokesčių yra žalingas vartotojams, kurie dažniausiai nežino apie prekyautojų mokamus mokesčius už jų naudojamą mokėjimo priemonę. Kartu išduodantieji mokėjimo paslaugų teikėjai taiko įvairias priemones (kaip antai kelionės čekiai, premijos, nuolaidos, mokėjimų susigrąžinimas, nemokamas draudimas ir pan.), kuriomis skatina vartotojus naudotis mokėjimo priemonėmis, generuojančiomis didelius mokesčius išduodantiems mokėjimo paslaugų teikėjams. Pagal sistemos taisykles, kurias pagal mokėjimo kortelių sistemas ir praktiką taiko mokėjimo paslaugų teikėjai, paprastai prekyautojai ir vartotojai nėra informuojami apie mokesčio skirtumus ir mažėja rinkos skaidrumas, pavyzdžiui, nediferencijuojant mokesčių arba neleidžiant prekyautojams pasirinkti pigesnio prekės ženklo kortelę bendroms prekės ženklų kortelėms arba nukreipti vartotojus naudoti tokias pigesnes korteles. Netgi jei prekyautojai žino apie skirtingas kainas, sistemų taisyklės dažnai jiems neleidžia imtis priemonių mokesčiams mažinti. Ypatingai svarbus yra reikalavimas prekyautojams priimti visas korteles, pagal kurį prekyautojai turi priimti visus su tuo pačiu prekės ženklu išleistus produktus, netgi jei prekyautojo mokesčiai už tas korteles gali skirtis 3–4 kartus toje pačioje kortelių kategorijoje (t. y. kredito / debeto) arba iki 25 kartų skirtingose kortelių kategorijose, kaip antai tarp aukščiausios klasės kredito kortelės ir pigių debeto kortelių. Dėl kolektyviai suderintų mokesčių ir skaidrumą mažinančių priemonių bankai nėra priversti konkuruoti dėl šio jų mokesčių elemento, dėl to išauga mažmeninės kainos vartotojams, įskaitant tuos, kurie moka ne kortele arba moka mažų mokesčių kortelėmis. Iš tiesų, pastarieji vartotojai per didesnes mažmenines kainas subsidijuoja kitų, dažnai labiau pasiturinčių vartotojų naudojamas brangesnes mokėjimo priemones. Be to, kad ribojamas mokėjimo paslaugų teikėjų pasirinkimas, stabdomos inovacijos ir didinamos mokėjimo paslaugų kainos, tarpbankiniai mokesčiai taip pat verčia abejoti Komisijos politika, skirta vartotojų labui skatinti elektroninių mokėjimų naudojimą¹. Galiausiai mažas mokėjimo paslaugų teikėjų pasirinkimas, taip pat Europos lygmeniu, veiksmingai trukdo vartotojams pasinaudoti visa vidaus rinkos teikiama nauda, visų pirma e. prekybos srityje.

Poveikis vidaus rinkai

Šiuo metu nacionalinėse ir tarptautinėse mokėjimo kortelių sistemose taikomi labai įvairūs tarpbankiniai mokesčiai, todėl rinka yra susiskaidžiusi ir mažmenininkai bei vartotojai neturi galimybių pasinaudoti prekių ir paslaugų vidaus rinkos teikiama nauda. Vien tarptautinių mokėjimo kortelių sistemų tarpbankiniai mokesčiai skiriasi net iki 10 kartų, dėl to susidaro dideli atitinkamų šalių mažmenininkų kainų skirtumai. Dėl didelio mokesčių skirtumo valstybėse narėse mažmenininkams taip pat sunku suformuoti savo produktų ir paslaugų kainų strategiją visos ES mastu, tiek prekiaujant internetu, tiek ne internetu, ir tai kenkia vartotojams. Mažmenininkai negali įveikti mokesčių skirtumų pasinaudodami kitose valstybėse narėse bankų siūlomomis kortelių priėmimo paslaugomis; pagal mokėjimo sistemų specialias taisykles pardavimo vietos (mažmenininko šalies) tarpbankinis mokeskis turi būti taikomas už kiekvieną mokėjimo operaciją. Tai neleidžia aptarnaujantiems bankams sėkmingai siūlyti paslaugų tarptautiniu mastu, o mažmenininkams – vartotojų naudai sumažinti mokėjimo išlaidų.

Poveikis patekimui į rinką

Tarpbankiniai mokesčiai taip pat riboja patekimą į rinką, nes jų pajamos išduodantiems mokėjimo paslaugų teikėjams veikia kaip minimali riba, kuri padėtų įtikinti mokėjimo

¹ Žr., pavyzdžiui, neseniai pateiktą pasiūlymą dėl galimybės naudotis būtiniausias savybes turinčiomis mokėjimo sąskaitomis (COM(2013) 266 *final*, 2013 m. gegužės 8 d.).

paslaugų teikėjus išduoti mokėjimo korteles ar kitas mokėjimo priemones, kaip antai teikti mokėjimo internetu ar mobiliuoju telefonu sprendimus, kuriuos siūlo nauji rinkos dalyviai. Taip pat tebėra sunku į rinką patekti visos Europos rinkos dalyviams, nes vidaus tarpbankiniai mokesčiai ES valstybėse narėse labai skiriasi ir nauji rinkos dalyviai turėtų pasiūlyti tarpbankinius mokesčius, kurie bent jau galėtų konkuruoti su mokesčiais, taikomais toje rinkoje, į kurią jie nori patekti. Tai turi poveikio jų verslo modelio gyvybingumui, *inter alia*. per poveikį potencialiai masto ir įvairovės ekonomijai. Tai taip pat paaiškina, kodėl keliose valstybėse narėse nacionalinės (paprastai pigesnės) kortelių sistemos linkusios išnykti. Dėl tarpbankinių mokesčių sukurtų kliūčių patekti į rinką mokėjimo internetu ir mobiliuoju telefonu sprendimams taip pat yra stabdomos inovacijos.

Kaip minėta, šiuo metu ES nėra jokių teisės aktų, kuriais būtų reglamentuojami tarpbankiniai mokesčiai, išskyrus netiesiogiai Danijos atvejį. Tačiau daugelis nacionalinių konkurencijos institucijų šiuo metu vykdo konkurencijos teisės vykdymo užtikrinimo procedūras. Taip pat keliose valstybėse narėse šiuo metu vyksta teisės aktų priėmimas. Dėl skirtingo nacionalinių procedūrų tvarkaraščio ir skirtingų numatomų teisės aktų kyla dar didesnio rinkos susiskaidymo rizika.

Todėl dabartiniu reglamentu siūloma sukurti bendras tarpbankinių mokesčių Europos Sąjungoje taisykles, nustatant maksimalų mokestį už mokėjimo kortelėmis, kurias plačiai naudoja vartotojai ir kurias mažmenininkams būtų sunku atsisakyti priimti arba papildomai apmokestinti, operacijas. Tai sudarys vienodas veiklos sąlygas ir taip bus šalinamas dabartinis rinkos susiskaidymas, nulemtas skirtingų mokesčių. Tai taip pat suteiks galimybę sėkmingai patekti į rinką naujiems visos Europos rinkos dalyviams ir inovacijoms, remiantis esama vienodų veiklos sąlygų infrastruktūra. Taip vartotojai ir mažmenininkai pasinaudos didesniu mokėjimo paslaugų teikėjų (ir naujų, ir jau įsitvirtinusių rinkoje) pasirinkimu, taip pat visos Europos lygmeniu. Be to, reglamentu siūlomos skaidrumo priemonės, kad mažmenininkai ir vartotojai galėtų priimti labiau informacija grindžiamus sprendimus dėl mokėjimo priemonės pasirinkimo.

Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos

Šia iniciatyva bus papildyta esama mokėjimo paslaugų ES teisinė sistema, visų pirma susijusi su mokėjimų vidaus rinkos sukūrimu ir perėjimu prie visos Europos masto mokėjimo priemonių.

2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/64/EB dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje (Mokėjimo paslaugų direktyva, MPD)² siekiama nustatyti standartines rinkoje siūlomų mokėjimo paslaugų sąlygas ir teises, kurios būtų naudingos visos Sąjungos vartotojams ir įmonėms. Šia direktyva, kuri yra peržiūrima tuo pačiu metu, kai rengiamas šis pasiūlymas, sukuriama bendra ES mokėjimų sistema. Ją papildo keletas reglamentų, kaip antai Reglamentas (EB) Nr. 924/2009 dėl tarptautinių mokėjimų arba Reglamentas (EB) Nr. 260/2012, kuriuo nustatomi visų kredito pervedimų ir tiesioginio debeto eurais Europos Sąjungoje perėjimo nuo nacionalinių sistemų prie Europos masto sistemų terminai. Reglamentu (EB) Nr. 260/2012 taip pat paaiškinama, kad daugiašaliai tarpbankiniai mokesčiai negali būti taikomi kiekvienai tiesioginio debeto operacijai.

Be teisinės sistemos kūrimo, per pastaruosius 20 metų Europos Komisija ir nacionalinės konkurencijos institucijos išnagrinėjo keletą antimonopolinių bylų kovodamos su antikonkurenciniais veiksmais mokėjimo kortele rinkoje. 2012 m. gegužės mėn. Bendrojo

²

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:01:EN:HTML>.

Teismo sprendimu³ patvirtinta Komisijos išvada jos 2007 m. gruodžio mėn. sprendime dėl *MasterCard*⁴, kad daugiašaliai tarpbankiniai mokesčiai varžo konkurenciją, nes jie padidina kortelės priėmimo kainą prekyautojams ir neduoda jokios naudos vartotojams. Teismas atmetė argumentą, kad daugiašaliai tarpbankiniai mokesčiai yra būtini mokėjimų kortele sistemos veikimui. Siekdama spręsti konkurencijos problemas, Komisija priėmė *Visa* ir *MasterCard* įsipareigojimus taikyti mažesnius daugiašalius tarpbankinius mokesčius už tarptautines (ir kai kurias vidaus) operacijas: 2009 m. *MasterCard* įsipareigojimus (tarptautinių vartotojų daugiašalių tarpbankinių mokesčių viršutinės ribos: 0,2 % debeto kortelėms ir 0,3 % – kredito kortelėms, ir mažmenininkams per aptarnaujančiuosius mokėjimo paslaugų teikėjus taikomų taisyklių pakeitimai) ir 2010 m. *Visa Europe* įsipareigojimus (panašius į *MasterCard* įsipareigojimus; viršutinės ribos taikomos tik debetui, bet taip pat apima ir vidaus DTM, kai juos nustato pati *Visa Europe*, o ne nacionaliniai bankai). 2013 m. *Visa Europe* taip pat pasiūlė įsipareigojimus dėl tarptautinių kredito kortelių operacijų tam tikrose šalyse, kuriose šie mokesčiai yra nustatyti pačios *Visa Europe*, ir dėl tarptautinio aptarnavimo taisyklių. Konkurencijos bylos svarstomos kitose valstybėse narėse, įskaitant Lenkiją, Vengriją, Italiją, Latviją, JK, Vokietiją ir Prancūziją. Pavyzdžiui, 2011 m. liepos 7 d. Prancūzijos konkurencijos institucija padarė privalomais vidaus kortelių sistemos *Groupement des Cartes Bancaires* įsipareigojimus sumažinti savo tarpbankinius mokesčius iki lygio, lygiavėčio *MasterCard* ir *Visa* suderintiems mokesčiams už tarptautines operacijas.

Nors šiuo metu ES nėra jokių teisės aktų, kuriais būtų reglamentuojami tarpbankiniai mokesčiai, išskyrus netiesiogiai Daniją⁵, kelios valstybės narės kaip tik rengiasi priimti tokius teisės aktus, įskaitant Lenkiją, Vengriją, JK ir Italiją. Lenkijoje Parlamentas svarsto tarpbankinius mokesčius reglamentuojančio teisės akto projektą, kuriame numatyta, kad iki 2016 m. pradžios DTM viršutinė riba palaipsniui sumažės iki 0,5 %, bus atsisakyta reikalavimo prekyautojams priimti visas korteles ir leista taikyti pridėtinius mokesčius (tik kredito kortelėms). Vengrijoje svarstomas teisės akto pasiūlymas, kuriuo bus nustatyta viršutinė vidaus kredito ir debeto tarpbankinių mokesčių riba pagal atitinkamą jų tarptautinį lygį, o Vengrijos centrinis bankas bus atsakingas už šių mokesčių apskaičiavimą. Italijoje 2012 m. gruodžio mėn. konsultacijos tikslais buvo paskelbtas Ekonomikos ir finansų ministerijos potvarkio projektas, kuriame daugiausia dėmesio skiriama nediferencijavimo riboms, tarpbankinių mokesčių ir įmonės aptarnavimo mokesčių palyginamumui, nes nustatant įmonės aptarnavimo mokesčius turi būti atsižvelgta į operacijų apimtį ir jie turėtų būti mažesni nedidelės vertės mokėjimams. Jungtinėje Karalystėje vyriausybė siūlo taikyti mokėjimų sistemoms ekonominį reguliavimą, įsteigiant naują į konkurenciją orientuotą, panašų į komunalinių paslaugų srityse esančius, mažmeninių mokėjimų sistemų reguliuotoją⁶.

Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais

Pasiūlymo tikslai yra suderinti su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais. Pirma, juos įgyvendinus pagerės mokėjimo paslaugų, o platesne prasme ir visų prekių bei paslaugų vidaus rinkos veikimas Europos vartotojų ir įmonių naudai. Antra, jais iš esmės remiamos kitos

³ 2012 m. gegužės 24 d. Bendrojo Teismo sprendimas T 111/08, *MasterCard* ir kiti prieš Komisiją, dar nepaskelbtas.

⁴ Byla COMP/34.579, *MasterCard*, 2007 m. gruodžio 19 d. Komisijos sprendimas.
http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/34579/34579_1889_2.pdf

⁵ 2011 m. balandžio 26 d. Danijos mokėjimo paslaugų ir elektroninių pinigų įstatymo, konsolidavimo įstatymo Nr. 365 80 straipsnis, http://www.finanstilsynet.dk/en/Regler-og-praksis/Translated-regulations/~media/Regler-og-praksis/2012/C_Act365_2011_new.ashx. Juo reguliuojami IAM už tiesiogines operacijas, o prekyautojai, kurie skirstomi į 8 skirtingas kainų kategorijas, moka metinį mokestį, kurio dydį nustato Ekonomikos ministerija.

⁶ <https://www.gov.uk/government/consultations/opening-up-uk-payments>.

Sąjungos politikos sritys, visų pirma konkurencijos politika (nustatant vienodus įpareigojimus, teises ir galimybes visiems rinkos dalyviams ir skatinant mokėjimo paslaugų teikimą tarptautiniu mastu, taip didinant konkurencijos lygį). Prie šio pasiūlymo pridedamame poveikio vertinime padaryta išvada, kad siūlomos priemonės paskatintų rinkos integraciją vartotojams ir prekyautojams, sudarytų palankias sąlygas patekti į visos Europos rinką ir suteiktų daugiau teisinio tikrumo esamų kortelių sistemų verslo modeliams ir naujiems rinkos dalyviams. Įgyvendinant pasiūlymo tikslus taip pat bus sprendžiamas klausimas dėl pavojaus, kad antikonkurencinė praktika grindžiami modeliai gali būti perkelti į naujas, novatoriškas mokėjimo paslaugas.

Nepaisant Bendrojo Teismo sprendimo, kuriuo patvirtinamas Komisijos vertinimas, kad *MasterCard* sistemoje taikomi DTM ribojimo konkurenciją ir jų teigiamas poveikis neatsveria jų daromos žalos prekyautojams ir vartotojams, šiuo metu ES veikiančios tarptautinės ir nacionalinės kortelių sistemos atrodo nelinkusios aktyviai keisti savo praktikos, kad ji atitiktų Europos ir nacionalinės konkurencijos taisykles. Nors nacionalinės konkurencijos institucijos, glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija, stengiasi šią situaciją ištaisyti, konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas, laikantis skirtingų tvarkaraščių ir procedūrų, gali laiku neduoti pakankamai visapusiškų rezultatų, kad būtų atvertas kelias rinkos integracijai ir inovacijoms, kurios yra būtinos Europos mokėjimų rinkos konkurencingumui užtikrinti pasauliniu mastu. Atsižvelgiant į ES konkurencijos taisykles ir Komisijos patirtį nagrinėjant konkurencijos bylas mokėjimų srityje, šiuo pasiūlymu siekiama suteikti teisinio aiškumo, kad būtų užtikrinta veiksminga integracija ir konkurencija, taip didinant visų susijusių suinteresuotųjų subjektų, visų pirma vartotojų, ekonominę gerovę. Skatinant ekonominius sandorius Sąjungos viduje taip pat būtų lengviau pasiekti didesnių strategijos „Europa 2020“ tikslų.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Konsultacijų metodai, pagrindiniai tiksliniai sektoriai ir bendras respondentų profilis

2012 m. sausio 11 d. Europos Komisija paskelbė žaliąją knygą „Integruotos Europos mokėjimų kortele, internetu ir mobiliuoju telefonu rinkos kūrimas“⁷, o po to buvo surengtos viešosios konsultacijos. Komisija gavo daugiau nei 300 atsakymų į viešųjų konsultacijų klausimus. Suinteresuotųjų subjektų pateikti išsamūs atsakymai⁸ suteikė svarbios informacijos apie kai kuriuos pastarojo meto pokyčius ir galimus esamos mokėjimo sistemos pakeitimų reikalavimus.

Viešas svarstymas vyko 2012 m. gegužės 4 d. ir jame dalyvavo maždaug 350 suinteresuotųjų subjektų.

2012 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją „Integruotos Europos mokėjimų kortele, internetu ir mobiliuoju telefonu rinkos kūrimas“⁹, kuri yra pranešimas dėl žaliosios knygos.

Atsakymų suvestinė ir kaip į juos buvo atsižvelgta

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011DC0941:EN:NOT>

⁸ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/cim/gp_feedback_statement_en.pdf

⁹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0426+0+DOC+XML+V0//EN>.

Konsultacijų procesas leido nustatyti kai kuriuos svarbius dalykus, susijusius su šio reglamento taikymo sritimi. Visų kategorijų suinteresuotieji subjektai nuosekliai sutarė, kad reikalingas didesnis teisinis aiškusmas dėl daugiašalių tarpbankinių mokesčių (DTM). Mokėjimo paslaugų teikėjai tai įvertino kaip ypač svarbų dalyką, atsižvelgiant į Europos ir nacionaliniu mastu pradėtas konkurencijos bylas. Antra, prekyautojai, bet taip pat ir kitų kategorijų suinteresuotieji subjektai nurodė tarptautinio aptarnavimo kliūtis, kurias reikia pašalinti, kad atsirastų tikra bendra mokėjimo paslaugų rinka. Taip pat buvo didelis susidomėjimas aptarti veiklos vykdymo taisykles, nors skirtingų kategorijų suinteresuotųjų subjektų nuomonės dažniausiai skyrėsi.

Mokėjimo paslaugų teikėjai ir kortelių sistemos laikėsi nuomonės, kad tai, jog gerokai skiriasi DTM, taikomi įvairiose šalyse ir tos pačios kortelių sistemos tarptautiniams mokėjimams, nekelia problemų ir, jų nuomone, netrukdo rinkos integracijai. Kita vertus, prekyautojai, vartotojų organizacijos ir kai kurie nebankiniai mokėjimo paslaugų teikėjai laiko, kad tokie skirtumai yra nepagrįsti ir kad nacionalinėms ir tarptautinėms operacijoms visose valstybėse narėse turėtų būti taikomi tokie patys DTM. Valdžios institucijos laiko, kad DTM turėtų būti suvienodinti, kad būtų sukurta integruota rinka. Mokėjimo paslaugų teikėjai atrodo nusiteikę prieš tarpbankinių mokesčių teisės akto iniciatyvą, teigdami, kad dėl to padidėtų kortelių turėtojų mokesčiai ir kad mažmenininkai gautos naudos neperkeltų vartotojams. Kita vertus, mažmenininkai laikosi nuomonės, kad dėl DTM susidarytų atvirkštinė konkurencija, kai pirmenybė teikiama brangiausioms mokėjimo priemonėms ir sukuriamos kliūtys patekti į rinką, o kartu kiltų rizika, kad šalutinis poveikis nuo kortelių persiduos mokėjimams mobiliuoju telefonu ir internetu. Dauguma vartotojų organizacijų palaikė prekyautojų pateiktą neigiamo DTM poveikio konkurencijai ir vartotojų gerovei analizę, tačiau išreiškė susirūpinimą dėl to, kad sumažinus DTM gali išaugti mokesčiai už korteles ir kiti vartotojų mokesčiai. Konkurencijos institucijos patvirtino poreikį imtis veiksmų, kad būtų sumažinti DTM, visų pirma už brandžias keturšales sistemas. Kitų valdžios institucijų nuomonės išsiskyrė.

Kalbant apie tarptautinį aptarnavimą, dauguma sistemų ir mokėjimo paslaugų teikėjų mato poreikį suderinti vietos standartus ir taisykles, o prekyautojai ir vartotojai sutiko su tuo, kad egzistuoja daug vietinių tarptautinio aptarnavimo kliūčių. Skirtingai nuo mokėjimo paslaugų teikėjų ir sistemų, prekyautojai pirmenybę teikia reguliavimo sprendimams, o ne savaime reguliuojamai standartizacijai. Sistemos ir mokėjimo paslaugų teikėjai teikia pirmenybę DTM tos šalies, kurioje vyksta pardavimas, o dauguma prekyautojų ir nebankinių mokėjimo paslaugų teikėjų yra už tai, kad visoje vidaus rinkoje būtų taikomas bendras DTM. Privalomo išankstinio tarptautinio aptarnavimo leidimų išdavimo poreikiui pritarė tik mokėjimo paslaugų teikėjai ir rinkoje įsitvirtinusios kortelių sistemos.

Kalbant apie veiklos vykdymo taisykles nebuvo vieningos nuomonės dėl naudos ir poreikio reguliuoti kreipiamąją praktiką ir reikalavimo prekyautojams priimti visas korteles, kuriuo prekyautojai įpareigojami priimti visas to paties prekės ženklo korteles, jei jie priima to prekės ženklo vienos kategorijos korteles. Dauguma sistemų ir mokėjimo paslaugų teikėjų buvo už tai, kad būtų išlaikytas *status quo*, tuo tarpu prekyautojai, vartotojai, konkurencijos institucijos ir dauguma valdžios institucijų buvo už tai, kad prekyautojams būtų leista per reguliavimą skatinti vartotojus naudoti pigesnes mokėjimo priemones – nors vartotojai buvo prieš pridėtinių mokesčių taikymą. Reikalavimo prekyautojams priimti visas korteles panaikinimą atmetė mokėjimo paslaugų teikėjai ir sistemos, tačiau kiti suinteresuotieji subjektai tokį pasiūlymą palaikė (per reguliavimą) kaip leidžiantį prekyautojams priimti tik pigesnes mokėjimo priemones ir turintį teigiamo poveikio konkurencijai, o vartotojai laikėsi atsargės požiūrio. Draudimą nediferencijuoti mažmenininkams taikomų įmonių aptarnavimo mokesčių palaikė dauguma suinteresuotųjų subjektų – mokėjimo paslaugų

teikėjai ir sistemos laikėsi nuomonės, kad diferencijavimas jau buvo įgyvendintas, kai *MasterCard* ėmėsi priemonių ir *Visa* prisiėmė įsipareigojimus.

Išsamią suinteresuotųjų subjektų ir valstybių narių nuomonių apie tarpbankinius mokesčius apžvalgą galima rasti viešųjų konsultacijų dėl žaliosios knygos ataskaitoje¹⁰.

Europos Parlamentas savo iniciatyva parengtame pranešime dėl žaliosios knygos pripažino žaliojoje knygoje nurodytus tikslus ir integracijos kliūtis ir paragino imtis teisėkūros veiksmų keliose srityse, susijusiose su mokėjimais kortele, kartu siūlydamas laikytis atsargės požiūrio į mokėjimus internetu ir mobiliuoju telefonu, nes šios rinkos yra mažiau išvystytos. Be to, Parlamentas griežtai pasisakė už tai, kad rinkos dalyviams būtų suteikta daugiau aiškumo dėl tarpbankinių mokesčių, ir už laipsnišką tarpbankinių mokesčių panaikinimą teisės aktais.

Poveikio vertinimas

Komisija atliko darbo programoje numatytą poveikio vertinimą. Šis poveikio vertinimas parengtas konsultuojantis su ECB. Tuo pačiu poveikio vertinime apsparstytos galimybės peržiūrėti Mokėjimo paslaugų direktyvą ir reguliuoti daugiašalius tarpbankinius mokesčius.

Poveikio vertinime aptariama neveiksminga konkurencija mokėjimo kortele ir kortele grindžiamų mokėjimų srityje, dėl kurios rinkos rezultatai nėra optimalūs, o prekyautojams tenka santykinai dideli mokesčiai, kurie savo ruožtu perkeliama vartotojams. Šiame kontekste taip pat aptariama menka rinkos integracija, sumažintos galimybės į rinką patekti naujiems visos Europos rinkos dalyviams, nacionalinių mokėjimo kortelių sistemų (paprastai pigesnių) išnykimas ir nedaug inovacijų. Tarpbankiniai mokesčiai laikomi svarbiu veiksniu, paaiškinančiu šiuos pokyčius. Labai skirtingi tarpbankinių mokesčių dydžiai valstybėse narėse taip pat trukdo rinkos integracijai. Šį poveikį sustiprina įvairios veiklos vykdymo taisyklės, darančios poveikį skaidrumui, mažmenininkų galimybei pasirinkti aptarnaujančiąją įmonę kitoje valstybėje narėje (tarptautinis aptarnavimas) ir mažmenininkų galimybei skatinti savo klientus naudotis veiksmingesnėmis mokėjimo priemonėmis arba atsisakyti priimti brangias korteles (reikalavimas prekyautojams priimti visas korteles).

Poveikio vertinime svarstomi šeši scenarijai, susiję su tarpbankiniais mokesčiais: i) Komisija nesiima jokių veiksmų, ii) reguliuojamas tarptautinio aptarnavimo ir tarpbankinių mokesčių už tarptautines operacijas dydis, (iii) valstybėms narėms pavedama remiantis bendra metodika nustatyti vidaus TM, iv) reguliuojamas bendras maksimalus tarpbankinių mokesčių lygis ES mastu: a) ar maksimali TM viršutinė riba – skirtinga debeto ir kredito kortelėms – apima ir debeto, ir kredito korteles, ar tik debeto korteles, ir b) ar TM už debeto kortelių operacijas turi būti visiškai uždrausti, ar tik sumažinti iki nedidelio lygio, v) taikyti ar netaikyti tarpbankinių mokesčių reguliavimą (paprastai brangesnėms) verslo mokėjimo kortelėms ir trišalių sistemų išduotoms kortelėms ir vi) reguliuojami įmonės aptarnavimo mokesčiai, t. y. reguliuojami mokesčiai, kuriuos mažmenininkas moka savo aptarnaujančiajam bankui.

Pagal ii ir iv scenarijus nagrinėtos 0,2 % ir 0,3 % viršutinės mokesčių ribos atitinkamai už debeto ir kredito kortelių operacijas. Šie dydžiai grindžiami vadinamuoju įmonės indiferentiškumo testu, sukurtu ekonominėje literatūroje, kuriuo nustatoma, kokio dydžio mokestį prekyautojas būtų nusiteikęs mokėti, jei jis palygintų, kiek kainuoja mokėjimo kortelės naudojimas su mokėjimais ne kortele (grynaisiais) (atsižvelgiant į mokestį už paslaugą, mokamą aptarnaujantiems bankams, t. y. įmonės aptarnavimo mokestį). Taip skatinamas veiksmingų mokėjimo priemonių naudojimas, skatinant naudoti tas korteles, kurios yra naudingesnės vykdant operacijas, kartu išvengiant neproporcingų įmonės

¹⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/cim/gp_feedback_statement_en.pdf.

mokesčių, dėl kurių kitiems vartotojams būtų primestos paslėptos išlaidos. Priešingu atveju dėl kolektyvinių tarpbankinio mokesčio susitarimų gali susidaryti pernelyg dideli įmonės mokesčiai, nes bijodami netekti pajamų prekyautojai nenoriai atmeta brangias mokėjimo priemones. Juos nustatant taip pat atsižvelgiama į sistemų (*Visa Europe, MasterCard, Groupement Cartes Bancaires*) siūlomus dydžius konkurencijos byloje, konkurencijos institucijų pripažintus nereikalaujančiais tolesnių veiksmų.

Poveikio vertinime daroma išvada, kad naudingiausias pasirinkimas būtų derinti šias priemones:

- priemonės, skirtas veiksmingam rinkos veikimui skatinti, įskaitant reikalavimo prekyautojams priimti visas korteles apribojimą ir leidimą prekyautojams pasirinkti kortelės prekės ženklą pardavimo vietoje visoms *kortelių* ir *kortele grindžiamoms* operacijoms, pagrįstoms keturšalių sistemų modeliais, ir
- tarpbankinių mokesčių už tarptautines operacijas vartotojų debeto ir kredito kortelėmis viršutinės ribos nustatymą (pirmu etapu) ir, antru etapu, tarpbankinių mokesčių už vidaus operacijas vartotojų debeto ir kredito kortelėmis viršutinės ribos nustatymą.

Poveikio vertinime ir jo priede taip pat išsamiai paaiškinamos kitos šiame reglamente siūlomos priemonės, skirtos rinkos skaidrumui ir veiksmingam rinkos veikimui užtikrinti, įskaitant priemonių, draudžiančių laikytis kreipiamosios praktikos, panaikinimą, leidimą identifikuoti kortelę, kelių prekių ženklų naudojimą vienam produktui, mokėjimo paslaugų teikėjų prievolę pateikti gavėjams sąskaitas faktūras ir mokesčių diferencijavimo įvedimą.

Igyvendinus šias reglamente siūlomas bendras skaidrumo priemones turėtų būti sukurta veiksmingesnė visų mokėjimų kortele ir kortele grindžiamų operacijų rinka, pagrįsta keturšalių (*kortelių*) sistemų modeliais.

Tačiau kadangi kai kurių kategorijų kortelės tapo taip plačiai vartotojų naudojamos, kad prekyautojai atsidūrė tokioje padėtyje, kad jie apskritai negali atsisakyti priimti tokių kortelių arba skatinti vartotojų jomis nesinaudoti, nebijodami netekti pajamų, reikalingos tolesnės priemonės, užtikrinančios integruotą rinką, veiksmingą rinkos veikimą ir antikonkurencinės praktikos šalinimą šiose srityse. Tai taikoma vartotojų debeto ir kredito kortelėms.

Svarbu tai, kad pirmu etapu suteikus prekyautojams galimybę pasirinkti aptarnaujančiąją įmonę už savo valstybės narės ribų (tarptautinis aptarnavimas) ir suregulavus tarptautinių tarpbankinių mokesčių dydį, atsirastų daugiau teisinio aiškumo. Nors poveikis galėtų apsiriboti stambiaisiais prekyautojais, tai galėtų paskatinti rinkos integraciją ir, panašiai kaip nustatyta lygiavertėje SEPA galutinių datų reglamento nuostatoje, galėtų turėti drausminantį ir konvergencinį poveikį tarpbankinių mokesčių, taikomų tik šalies viduje, dydžiui.

Tačiau per ilgą laiką ir smulkūs mažmenininkai turėtų turėti galimybę tiesiogiai pasinaudoti priemonėmis, užtikrinančiomis veiksmingesnius tarpbankinius mokesčius ir vienodas veiklos sąlygas mokėjimo paslaugų teikėjams. Todėl po pereinamojo laikotarpio tarpbankinių mokesčių už vartotojų korteles reguliavimas turėtų būti išplėstas, kad apimtų ir vidaus tarpbankinius mokesčius. Šiuo metu aštuoniose ES valstybėse narėse netaikomi arba taikomi labai maži tarpbankiniai mokesčiai už debeto kortelių operacijas ir tai neturi pastebimo neigiamo poveikio kortelių išdavimui ir naudojimui; priešingai, dažniausiai tai yra valstybės narės, kuriose kortelių išduodama daugiausia ir jos plačiausiai naudojamos. Remiantis pastarųjų dešimties metų tendencijomis galima tikėtis, kad debeto kortelių išdavimas ir naudojimas artimiausiais metais toliau didės ir po reglamente numatyto pereinamojo laikotarpio debeto kortelės ES galės būti laikomos masinėmis ir nebus jokio pagrindo skatinti kortelių išdavimą ir kortelių naudojimą per mokesčius, kuriuos mažmenininkai

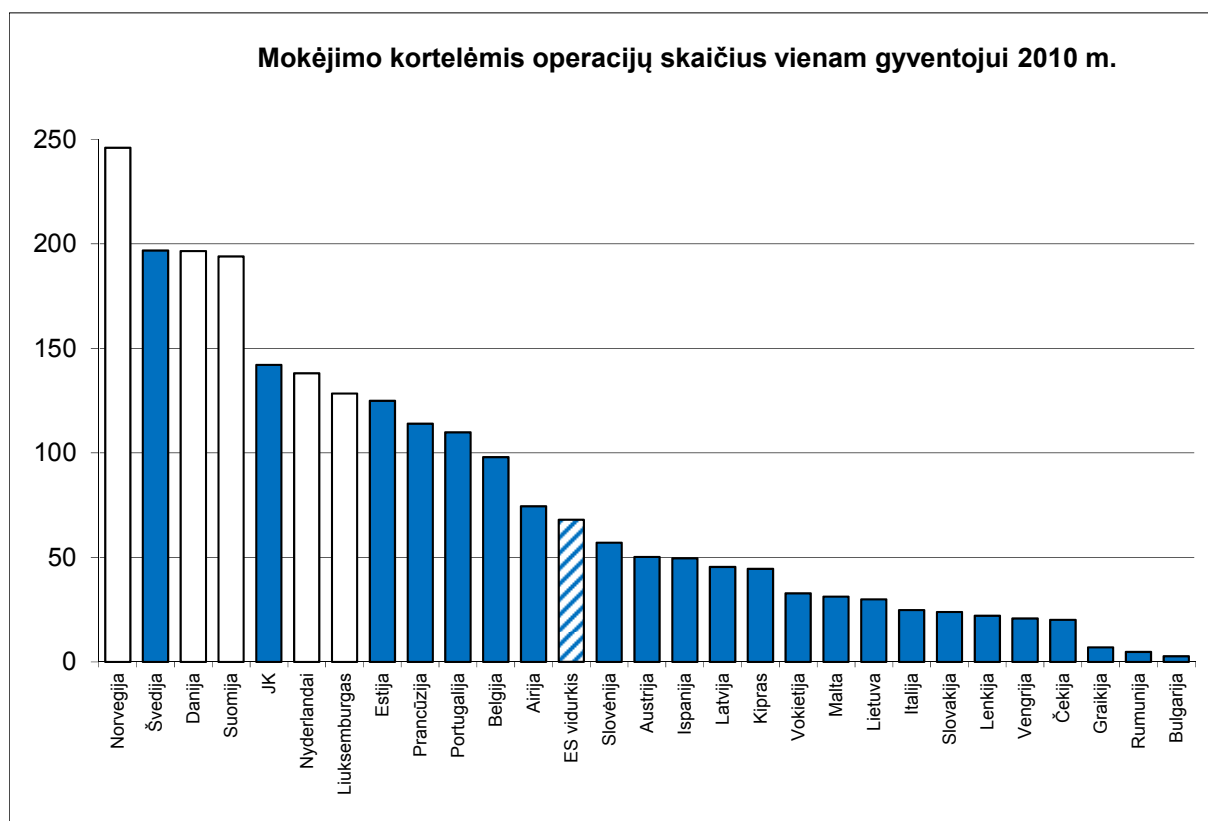
perduoda išduodantiesiems mokėjimo paslaugų teikėjams. Jau dabar labai reti atvejai, kai atidaroma mokėjimo sąskaita neišduodant kortelės, kuri pati savaime reiškia daug sutaupytų lėšų mokėjimo paslaugų teikėjams. Be to, Direktyvos¹¹ dėl *inter alia* galimybės naudotis būtiniausias savybes turinčiomis mokėjimo sąskaitomis pasiūlyme siūloma, kad valstybės narės užtikrintų, kad būtiniausias savybes turinti mokėjimo sąskaita būtų tinkama ir mokėjimo kortele operacijoms atlikti (įskaitant mokėjimus internetu). Kad smulkūs mažmenininkai galėtų gauti tiesioginės naudos iš priemonių, užtikrinančių veiksmingesnius tarpbankinius mokesčius ir vienodas veiklos sąlygas mokėjimo paslaugų teikėjams, reikėtų taip pat reguliuoti vidaus vartotojų kortelių mokesčius. Kad nebūtų diskriminuojami smulkūs ir stambūs mažmenininkai, kurie lengviausiai gali pasinaudoti tarptautiniu aptarnavimu, pirmu etapu siūlomą viršutinę ribą mokesčiams už *tarptautines* operacijas antru etapu taip pat siūloma taikyti ir *vidaus* kredito kortelių operacijoms. Tačiau Komisija laiko, kad EEE rinkų išsivystymo lygis, visų pirma, kiek tai susiję su debeto kortelių išdavimu ir naudojimu, turi būti toliau analizuojamas ir turi būti įsitikinta, ar tikrai nėra poreikio taikyti tarpbankinius mokesčius jų išdavimui ir naudojimui skatinti. Tuo tarpu, kaip paaiškinta pirmiau, debeto ir kredito kortelių operacijoms būtų taikomos atitinkamai 0,2 % ir 0,3 % ribos.

Nustačius tarpbankinių mokesčių viršutinę ribą mažmenininkai galėtų pasinaudoti mažesniais mokesčiais ir taip sutaupyti lėšų, kurių dalis atitektų vartotojams. Vartotojai jau dabar apmoka tarpbankinius mokesčius, (per IAM) įtrauktus į mažmenines kainas, o bankai yra mažiau linkę perduoti iš tarpbankinių mokesčių gaunamą naudą sąskaitų turėtojams, nei prekyautojai savo klientams, turint omenyje mažesnę konkurencijos lygį bankų sektoriuje ir nepakankamą dabartinę vartotojų kaitą mažmeninės bankininkystės srityje. Taigi prekyautojų perduodama nauda bet kuriuo atveju turėtų būti didesnė nei bankų. Nustatyta, kad Australijoje po intervencijos vieno pirkinio kaina per metus sumažėjo 0,67 AUD, o vienos sąskaitos išlaidos – 77,19 AUD. Tačiau poveikis gali skirtis priklausomai nuo mažmeninės prekybos sektoriaus, prekyautojo dydžio, nuo to, kokias mokėjimo priemones jis naudoja ir pirkinių krepšelio. Visada bus sunku susieti konkretaus ekonomikos veiksnio pokytį su viena konkrečia produkto ar paslaugos kaina konkrečioje mažmeninėje parduotuvėje.

Tačiau tai nereiškia, kad šiuo metu mažmenininkų prisiimamas išlaidas bankai automatiškai perkels vartotojams. Mokėjimo sistemos iš esmės yra sudėtingos: kortelės turėtojo bankas bendrauja su kortelės turėtoju, prekyautojo bankas bendrauja su prekyautoju, ir abu iš principo konkuruoja su kitais bankais ir susiduria su skirtingomis rinkos aplinkybėmis savo santykiuose su savo atitinkamais vartotojais. Taigi būtų galima tikėtis, kad tarpbankinių mokesčių viršutinės ribos nustatymas turės teigiamą poveikį kortelių priėmimui, o tai, remiantis masto poveikiu, taip pat gali daryti teigiamą įtaką kortelių išdavimui. Apskritai atrodo, kad didelių tarpbankinių mokesčių sumažinimas daugumoje šalių susijęs su tuo, kad kortelės priimamos dažniau, ir atrodo, kad šalyse, kuriose tarpbankiniai mokesčiai maži, kortele atsiskaitoma dažniau. Danijoje kortelių naudojimo lygis yra vienas didžiausių ES; vienam gyventojui tenka 216 operacijų pagal debeto sistemą, kuriai taikomas nulinis tarpbankinio mokesčio tarifas. Tą patį galima pasakyti apie tarptautines sistemas: Šveicarijoje *Maestro* kortelei netaikomas tarpbankinis mokeskis ir tai yra pagrindinė debeto kortelių sistema. Nyderlanduose kortelės naudojamos ir priimamos vis dažniau, taip pakeisdamos grynuosius pinigus. Tiek Danijai, tiek Nyderlandams būdingi maži banko sąskaitos mokesčiai, palyginti su šalimis, kuriose tarpbankiniai mokesčiai yra didesni (pvz., Prancūzija netgi po konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo, Ispanija). Ispanijoje po intervencijos kortelių naudojimas išaugo ir nuo 2005 iki 2010 m. vidutinė mokėjimo kortele operacijos vertė

¹¹ COM (2013) 266 *final*.

sumažėjo 15 %. Kartu, oficialiais Ispanijos Banko duomenimis, operacijų kortele kiekis ir vertė išaugo¹².

Kaip parodyta pirmiau, vidaus sistemoms be tarpbankinių mokesčių taip pat būdingas didžiausias kortelių naudojimo lygis (ECB duomenys), o JK ir Švedija taip pat turi santykinai mažus tarpbankinius mokesčius.

Bendrą tarpbankinių mokesčių sumažinimo poveikį išduodančiųjų ir aptarnaujančiųjų mokėjimo paslaugų teikėjų (MPT) pajamoms sunku įvertinti, nes išaugęs operacijų kortele skaičius (dėl didesnio kortelių priėmimo) ir MPT sutaupytos lėšos iš grynujų pinigų operacijų galėtų bent jau iš dalies kompensuoti nuostolius dėl tarpbankinių mokesčių dydžio apribojimo. Lėšų taip pat gali būti sutaupyta dėl retesnio bankomatų naudojimo gryniesiems išsiimti ir mažesnių tarpbankinių mokesčių sumų, kurias jie paprastai turi mokėti bankomatus aptarnaujantiems bankams. Taigi nėra akivaizdu, kad išduodančiojo banko pajamos dėl to sumažės. Debeto kortelių sistemos be jokių TM komerciniu požiūriu atrodo labai perspektyvios ir jos nedidina einamosios sąskaitos išlaidų vartotojams. Pavyzdžiui, Danija taiko nulinį TM tarifą savo vidaus debeto kortelių sistemai, o vidutinis sąskaitos turėtojas moka mažesnius negu ES vidurkis einamosios sąskaitos mokesčius. Panašiai Šveicarijoje pagrindinis debeto kortelių tinklas yra *Maestro* (*MasterCard* dalis), kuris neturi DTM.

Iš tiesų, nėra automatinės sąsajos tarp tarpbankinių mokesčių sumažinimo ir metinio mokesčio už korteles padidinimo. Mokesčiai už korteles atrodytų labiau susiję, pavyzdžiui, su konkurencija mažmeninėje bankininkystėje. Pradėjus reguliuoti TM JAV bankai mėgino padidinti kortelių turėtojų mokesčius, tačiau dėl vartotojų pasipiktinimo turėjo šio sumanymo atsisakyti. Šveicarijoje sumažėjus tarpbankiniams mokesčiams kartu sumažėjo kortelių turėtojų mokesčiai. Australijoje kortelių turėtojų mokesčiai sparčiai didėjo, kol nebuvo apriboti tarpbankiniai mokesčiai, o po reformų kortelių turėtojų mokesčių augimas sumažėjo

¹² Plg. poveikio vertinimą, p. 208.

(nuo 1997 iki 2002 m.: kredito kortelių +218 %, o nuo 2003 iki 2008 m.: +122 %). Ispanijoje nuo intervencijos vidutiniai metiniai mokesčiai už debeto korteles kasmet didėjo 6,18 €, o už kredito – 11,45 €. Tačiau bankų kortelių portfelis padidėjo nepaisant ekonomikos krizės; kredito kortelių augimas buvo žymiai didesnis negu debeto. Kitos tendencijos gali rodyti, kad konkurencija Ispanijos bankų sektoriuje yra santykinai nedidelė: pavyzdžiui, mokesčiai už einamosios sąskaitos aptarnavimą nuo 2007 iki 2012 m. išaugo dvigubai, mokesčiai už sąskaitos lėšų pereinimą taip pat padidėjo. Ispanijoje plačiai paplitęs mažmeninės bankininkystės mokesčių didinimas nesusijęs su tarpbankiniais mokesčiais.

Neoficialiais duomenimis, praėjus metams po DTM reguliavimo įvedimo, JAV pastebėtas kainų didėjimas. Be to, Australijos duomenys rodo, kad mažmenininkams bus neabejotinai naudingi (100 %) mažesni TM – nes aptarnaujančiosios rinkos paprastai būna labiau konkurencingos negu išduodančiosios rinkos, o potencialus kortelių turėtojų mokesčių padidėjimas sudaro 30–40 % TM sumažėjimo sumos. Nustačius tarpbankinių mokesčių ribas ir įvedus skaidrumo priemones, pigias mokėjimo priemones naudojančios vartotojai nebesubsidijuos (dažnai turtingesnių) brangesnes mokėjimo priemones naudojančių vartotojų, nes prekiautojai negali nukreipti vartotojų, ypač naudoti „privalomas turėti“ korteles.

Kadangi savo vaidmenį vėl suvaidins konkurencija, vartotojams ir mažmenininkams bus naudingi nauji mokėjimų rinkos dalyviai. Net jei kortelių turėtojų mokesčiai padidės – o tai nėra garantuota, nes tarpbankinių mokesčio apribojimo poveikis bankų pajamoms greičiausiai bus mišrus – vartotojams vis tiek greičiausiai bus naudingi mažesni tarpbankiniai mokesčiai per mažesnes mažmenines kainas, net jei mažmenininkai neperduos jiems 100 % susitaupyto lėšų, ir nauji mokėjimų rinkos dalyviai. Reikia atsižvelgti ir į tai, kad vartotojai greičiausiai pasinaudos naujų rinkos dalyvių siūlomomis paslaugomis. Gyvas pavyzdys su mažesniais nei 0,2 % tarpbankiniais mokesčiais yra Nyderlandai, kur pigus mokėjimo internetu sprendimas (*Ideal*) buvo sukurtas daugiausia todėl, kad ten taikomi maži tarpbankiniai mokesčiai skatina bankus taikyti naujoves. Dėl to Nyderlandų vartotojams nereikia mokėti didelių mokesčių už kredito korteles, kad galėtų pirkti internetu.

Verslo mokėjimo kortelėms ir kortelėms, išduotoms trišalių sistemų, net jei jos dažnai būna brangesnės, kaip siūloma pagal v scenarijų, nebus taikomi įvairūs apribojimai, siūlomi vartotojų kortelėms, nes joms tenka nedidelė ES rinkos dalis ir jų mokesčių struktūra yra skirtinga, ir ateityje tai neturėtų pasikeisti. Tačiau siūlomos vartotojų kortelių operacijų priemonės būtų taikomos tokioms sistemoms tik jei jos išduoda tokias korteles ir naudojasi licencijuotais mokėjimo paslaugų teikėjais taip, kad jų sistema galėtų efektyviai veikti panašiai kaip keturšalė sistema. Be to, bet kuriomis sąlygomis tokioms sistemoms būtų taikomos skaidrumą didinančios priemonės.

Įmonės aptarnavimo mokesčių reguliavimas pagal vi scenarijų apimtų ne tik tarpbankinius mokesčius, bet ir kitus prekiautojams taikomus mokesčius. Tai reikštų *de facto* kainų kontrolę prekiautojams ir mažmeninių kainų reguliavimą. Tačiau tarpbankinių mokesčių viršutinės ribos nustatymas reikštų didmeninių kainų reguliavimą, siekiant jas suderinti su konkurencijos bylų analize, kad būtų sukurta vidaus rinka, nes tarpbankiniai mokesčiai nėra galutinė kaina mažmenininkams, o juo labiau vartotojams.

Skaidrumo ir kreipiamosios praktikos priemonės toliau būtų iš esmės svarbios, vengiant aktyvaus skatinimo naudoti korteles su nereguliuojamais tarpbankiniais mokesčiais. Taip pat turėtų būti įtrauktos draudimo apeiti reikalavimą priemonės.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Siūlomų veiksmų santrauka

Pasiūlymas padalintas į dvi pagrindines dalis.

Pirmoje dalyje pateikiamos tarpbankinių mokesčių taisyklės. Tokių mokesčių atžvilgiu pasiūlymu sukuriama reguliuojama ir nereguliuojama sritys. Reguluojamą sritį sudaro visos kortelių operacijos, kuriomis plačiai naudojasi vartotojai, todėl mažmenininkams sunku jų atsisakyti, t. y. vartotojų debeto ir kredito kortelių ir kortele grindžiamos operacijos. Nereguliuojamą sritį sudaro visos mokėjimo kortele operacijos ir *kortele grindžiamos* mokėjimo operacijos, pagrįstos kortelėmis, kurios nepriklauso reguliuojamai sričiai, įskaitant vadinamąsias verslo mokėjimo korteles arba trišalių sistemų išduotas korteles.

Dvejų metų pereinamuoju laikotarpiu po reglamento paskelbimo reguliuojamoje srityje maksimalus tarpbankinių mokesčių dydis bus nustatytas tik *tarptautinėms* operacijoms (kai kortelės turėtojas naudojasi savo kortele kitoje valstybėje narėje) arba tarptautinėms aptarnavimo operacijoms (kai prekiautojas naudojasi aptarnaujančiuoju MPT kitoje valstybėje narėje).

Nors poveikio vertinime kaip palankiausio scenarijaus dalis nustatytas draudimas taikyti tarpbankinius mokesčius debetinėms kortelėms, Komisija mano, kad rinkų išsivystymo lygis EEE, visų pirma kalbant apie debeto kortelių išdavimą ir naudojimą, turi būti toliau analizuojamas ir turi būti įsitikinta, ar tikrai nėra poreikio taikyti tarpbankinius mokesčius jų išdavimui ir naudojimui skatinti prieš visiškai panaikinant tarpbankinius mokesčius už debeto korteles. Todėl siūloma, kad po pereinamojo etapo, kurio metu bus liberalizuojamas ir reglamentuojamas tik tarptautinis aptarnavimas, tie patys maksimalūs mokesčiai, kurie taikomi tarptautinėms aptarnavimo operacijoms, taip pat būtų taikomi vidaus operacijoms. Praėjus dvejiems metams nuo visiško teisės akto įsigaliojimo, Komisija pateiks Europos Parlamentui ir Tarybai jo taikymo ataskaitą, visų pirma įvertindama tarpbankinio mokesčio dydžio tinkamumą, atsižvelgiant į įvairių mokėjimo priemonių naudojimą bei išlaidas ir į naujų rinkos dalyvių bei naujų technologijų atsiradimą rinkoje.

Po pereinamojo laikotarpio visoms (*tarptautinėms ir vidaus*) vartotojų **debeto kortelių operacijoms** ir *kortele grindžiamoms* mokėjimo operacijoms, pagrįstoms tokia operacija, bus taikomas maksimalus 0,20 % tarpbankinis mokestis, o visoms (*tarptautinėms ir vidaus*) vartotojų **kredito kortelių operacijoms** ir *kortele grindžiamoms* mokėjimo operacijoms, pagrįstoms tokiomis kortelėmis, bus taikomas maksimalus 0,30 % tarpbankinis mokestis. Šios ribos, jau priimtose konkurencijos institucijų ir nereikalaujančios tolesnių veiksmų, galėtų būti tinkami standartai, kurie jau yra įgyvendinti, nekeliant abejonių dėl tarptautinių kortelių sistemų ir mokėjimo paslaugų teikėjų veiklos ir mažmenininkų bei vartotojų gerovės, be to, jos suteikia teisinio tikrumo.

Antroje reglamento dalyje išdėstytos taisyklės dėl veiklos vykdymo taisyklių, kurios bus taikomos *visų* kategorijų kortelių operacijoms ir *kortele grindžiamoms* mokėjimo operacijoms, pagrįstoms tokiomis kortelėmis. Pavyzdžiui, įsigaliojus reglamentui:

- reikalavimo prekiautojams priimti visas korteles taikymas bus ribotas. Vis dėlto bus draudžiamas diskriminavimas pagal kortelę išdavusį banką ar kortelės turėtojo kilmę, taip pat kortelių, kurioms taikomi to paties dydžio tarpbankiniai mokesčiai, diskriminavimas;
- bus draudžiama taikyti bet kokias taisykles, draudžiančias prekiautojams kreipti klientus naudotis veiksmingesnėmis mokėjimo priemonėmis arba juos varžančias (nukreipiamąją praktiką taikyti draudžiančios taisyklės);
- aptarnaujantieji mokėjimo paslaugų teikėjai prekiautojams pateiks bent jau mėnesines mokesčių ataskaitas, kuriose bus nurodyti prekiautojo per atitinkamą mėnesį sumokėti mokesčiai pagal kortelių kategorijas ir atskirus

prekių ženklus, kai atsiskaitymo aptarnavimo paslaugas teikia aptarnaujančioji įmonė;

- bus draudžiama taikyti bet kokias taisykles, neleidžiančias prekyautojams atskleisti savo klientams, kokius mokesčius jie moka aptarnaujančiosioms įmonėms už mokėjimo paslaugas.

Po poveikio vertinimo valdybos susirinkimo 2013 m. kovo 20 d. poveikio vertinimas buvo pakeistas. Pažymėtini pakeitimai apima papildomos informacijos apie kortelių rinką, jos veikimą ir apie ES teismo praktiką, susijusią su tarpbankiniais mokesčiais, pateikimą kartu su ekonominės literatūros tarpbankinių mokesčių tema sąvadu. Plačiau aprašytas galimas maksimalių tarpbankinių mokesčių poveikis kortelių turėtojų mokesčiams, bendra vartotojų gerovė ir bankų pajamos, siekiant svarbiausių scenarijų poveikį racionaliau pristatyti pagrindiniame tekste. Buvo geriau paaiškinta skirtingų scenarijų ir dokumentų rinkinių tarpusavio priklausomybė, kartu pagrindžiant visa apimančio dokumentų rinkinio, įtraukiant tarpbankinius mokesčius, poreikį, pateikiant tarpbankinių mokesčių reguliavimo teisės aktais priežastis.

Teisinis pagrindas

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsnio 1 dalis.

Subsidiarumo principas

Subsidiarumo principas taikomas tuomet, kai pasiūlymas nepriklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai.

Valstybės narės negali deramai pasiekti pasiūlymo tikslų dėl šios (šių) priežasties (-čių):

Integruota mokėjimų rinka, grindžiama nacionalines sienas kertančiais tinklais, savo pobūdžiu reikalauja laikytis Sąjungos masto požiūrio, nes taikomi principai, taisyklės, procesai ir standartai turi būti suderinami visose valstybėse narėse, kad būtų pasiekta teisinio tikrumo ir vienodų veiklos sąlygų visiems rinkos dalyviams. Alternatyva visos Sąjungos masto požiūriui būtų nacionalinių reguliavimo ir konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo veiksmų sistema, kuri būtų mažiau veiksminga negu ES veiksmas ir gerokai sudėtingesnė bei brangesnė negu Europos lygmeniu priimtas teisės aktas. Todėl galima intervencija ES lygmeniu atitinka subsidiarumo principą. Toks požiūris palaiko bendrą mokėjimų eurais erdvę (SEPA) ir dera su skaitmenine darbotvarke, visų pirma bendrosios skaitmeninės rinkos kūrimu. Juo skatinamos technologinės inovacijos ir prisidedama prie ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo, visų pirma *e.* ir *m.* prekybos srityse.

Be to, atsižvelgiant į tarptautinį mokėjimų rinkų pobūdį, bet kokia priemonė, taikoma valdžios institucijų siekiant sumažinti ar pakeisti didmeninių mokesčių (tarpbankinių mokesčių) lygį tik vienoje valstybėje narėje, sutrikdytų sklandų Bendrijos masto mokėjimų rinkos veikimą ir nepadėtų rinkos integracijai, nes ji neužtikrintų vienodų veiklos sąlygų visoje ES. Taip būtų, pavyzdžiui, priėmus skirtingas nacionalines priemones, skirtas reguliuoti tarpbankinius mokesčius arba nustatyti jų viršutinės ribas, kaip šiuo metu numatyta keliose valstybėse narėse.

Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytų priežasčių.

Pasiūlymas neviršija to, kas yra griežtai būtina jo tikslams pasiekti, t. y. padėti sukurti visos ES mokėjimų rinką, kuri suteiktų galimybę vartotojams, mažmenininkams ir kitoms įmonėms visapusiškai pasinaudoti ES vidaus rinkos teikiama nauda, įskaitant *e.* prekybą. Šios

padidintos galimybės patekti į rinką visos Europos rinkos dalyviams, daugiau inovacijų ir išaugusios nacionalinių (paprastai pigesnių) kortelių sistemų galimybės kartu su labiau ribotu grynųjų pinigų naudojimu suteikia galimybių mažmenininkams ir mokėjimo paslaugų teikėjams, nepriklausomai nuo to, ar tai būtų bankai, ar nauji rinkos dalyviai. Veiksminga konkurencija mokėjimų kortele ir kortele grindžiamų mokėjimų rinkose lems gerus rinkos rezultatus, platesnį mokėjimo paslaugų teikėjų pasirinkimą, įskaitant visoje Europoje veikiančius ir inovacijas kuriančius rinkos dalyvius, ir mažesnes mažmenininkų ir vartotojų išlaidas. Šias sutaupytas lėšas prekyautojai savo ruožtu turėtų perkelti vartotojams, taikydami mažesnes mažmenines kainas.

Tarpbankiniai mokesčiai patys savaime ir dėl didelės jų dydžio įvairovės yra rinkos integracijos ir veiksmingos konkurencijos kliūtis, kurios poveikį dar sustiprina veiklos vykdymo taisyklės, mažinančios skaidrumą mažmenininkams ir vartotojams, ribojančios mažmenininkų galimybes pasirinkti aptarnaujančiąją įmonę kitoje valstybėje narėje, o mažmenininkams neleidžia skatinti vartotojų naudotis veiksmingesnėmis mokėjimo priemonėmis.

Remdamasi konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais, kaip apibendrinta poveikio vertinime, Komisija siūlo priemonių derinį, kuriuo siekiama sustiprinti rinkos veiksmingumą, nustatyti viršutinės tarpbankinių mokesčių už tarptautines operacijas vartotojų debeto ir kredito kortelėmis ribas (pirmu etapu), o antru etapu nustatyti ir tarpbankinių mokesčių už vidaus operacijas vartotojų kredito ir debeto kortelėmis ribas.

Nepriėmus reglamento liktų neišspręstos problemos, susijusios su išaugusia priklausomybe nuo dviejų tarptautinių rinkos dalyvių, o vidaus kortelių (paprastai pigesnių) sistemos palaipsniui išnyktų. Masto ir įvairovės ekonomija potencialiems naujiems visos Europos rinkos dalyviams bei inovacijas kuriantiems rinkos dalyviams liktų ribota, o prekyautojai ir vartotojai ir toliau mokėtų už susiskaidžiusią ir brangią ES mokėjimų rinką (ECB duomenimis, daugiau nei 1 % ES BVP, arba 130 mlrd. EUR per metus). Palikus šias problemas spręsti konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo veiksmais, visų pirma remiantis sprendimu *MasterCard* byloje, tai greičiausiai truktų daug metų ir visada būtų sprendžiami pavieniai atvejai, todėl nebūtų užtikrintos vienodos veiklos sąlygos.

Būtina ir būtų proporcinga, kad pasiūlymas apimtų vidaus operacijas, o ne tik tarptautines operacijas; tai būtų naudinga daugiausia stambiems mažmenininkams. Tarptautinių operacijų klausimą galima išspręsti greitai, sukuriant galimybes mažmenininkams ieškoti pigesnių aptarnavimo paslaugų užsienyje ir skatinant vidaus bankininkystės bendruomenes ar sistemas mažinti savo aptarnavimo mokesčius. Panašus procesas neseniai vyko tiesioginio debeto srityje. SEPA galutinių datų reglamentu ribojami tarpbankiniai mokesčiai už tiesioginio debeto operacijas, panaikinami tarptautiniai tarpbankiniai mokesčiai už tiesioginio debeto operacijas, o vidaus tarpbankiniai mokesčiai paliekami iki 2017 m. Dėl to, o ir dėl to, kad daug prekyautojų pradėjo savo aptarnaujančiąją įmonę rinktis kaimyninėse šalyse, bankai įsipareigojo panaikinti tarpbankinius mokesčius už tiesioginio debeto operacijas jau iki 2013 m. rugsėjo 1 d.¹³¹⁴

Dėl vienašalių įsipareigojimų, priimtų konkurencijos bylose, daug tarptautinių mokėjimų kortele operacijų Sąjungoje jau vykdomos taikant maksimalius tarpbankinius mokesčius, taikytinus pirmu šio reglamento įgyvendinimo etapu. Todėl šie elementai gali būti įvesti greitai. Tačiau vidaus tarpbankiniai mokesčiai turės būti keičiami. Todėl vidaus mokėjimo operacijoms būtina numatyti pereinamąjį laikotarpį. Be to, pasiūlymu nedraudžiama

¹³ http://www.autoritedelaconurrence.fr/user/standard.php?id_rub=418&id_article=1895.

¹⁴ http://www.autoritedelaconurrence.fr/user/standard.php?id_rub=418&id_article=1895.

valstybėms narėms nacionaliniais teisės aktais išlaikyti arba įvesti žemesnių ribų arba priemonių, kurių tikslas ar poveikis lygiavertis.

Tarpbankinių mokesčių apribojimas taip pat būtų naudingas mažmenininkams, kurie labiau linkę tą naudą perduoti savo klientams negu bankai, turint omenyje mažesnę konkurencijos lygį ir mažesnę klientų kaitą bankų sektoriuje.

Tuo pačiu metu klientai jau netiesiogiai moka tarpbankinius mokesčius per mažmenines kainas, o vartotojai, atsiskaitantys grynaisiais arba debeto kortelėmis, šiuo metu subsidijuoja kitų vartotojų brangesnių kortelių naudojimą. Galima būtų ginčytis, kad mažėjantys tarpbankiniai mokesčiai paskatins bankus didinti mokesčius už korteles. Tačiau tokių sąsajų įrodymų nėra. Mokesčius už korteles daugiausia lemia konkurencijos lygis mažmeninėje bankininkystėje.

Nors šiuo pasiūlymu skatinama rinkos integracija, patekimas į rinką ir vartotojų bei mažmenininkų gerovė, neigiamas poveikis rinkoje įsitvirtinusiems mokėjimo paslaugų teikėjams ir bankams anaipol nėra garantuotas. Tikimasi, kad tokio lygio tarpbankinių mokesčių viršutinių ribų nustatymas turės teigiamo poveikio kortelių priėmimui ir tai skatins vartotojus dažniau naudotis kortelėmis. Išaugęs operacijų kortele skaičius (dėl didesnio priėmimo) ir sutaupyta lėšos iš grynųjų pinigų operacijų galėtų bent iš dalies kompensuoti bankams potencialius nuostolius dėl tarpbankinių mokesčių apribojimo. Lėšų taip pat galėtų būti sutaupyta dėl rečiau išimamų pinigų bankomatuose.

Numatytos 0,2 % ir 0,3 % ribos yra pagrįstos vadinamuoju įmonės indiferentiškumo testu, kuriuo nustatoma, kokio dydžio mokestį prekiautojas būtų nusiteikęs mokėti, jei jis palygintų, kiek kainuoja mokėjimo kortelės naudojimas su mokėjimais ne kortele (grynaisiais). Skaičiavimai atlikti remiantis šiuo testu, naudojant keturių nacionalinių centrinių bankų surinktus duomenis. Šiuos skaičius patvirtino *Visa*, *MasterCard* ir Prancūzijos vidaus kortelių sistema *Groupement Cartes Bancaires*. Todėl pasiūlymas yra proporcingas anksčiau minėtiems tikslams. Siekiant užtikrinti tinkamą ir proporcingą reglamentavimą, visos siūlomos taisyklės buvo patikrintos pagal proporcingumo principą.

Pasirinkta priemonė

Siūloma priemonė – reglamentas.

Kitos priemonės būtų netinkamos dėl toliau nurodytų priežasčių.

Tarpbankinių mokesčių dydis ir ribojamosios veiklos vykdymo taisyklės reikalauja standartizavimo techniniu lygmeniu ir kuo išsamesnio suderinimo. Todėl prioritetas teikiamas reglamentui, o ne direktyvai. Be to, mokėjimų sektorius veikia kaip tinklas, todėl daugelis privalumų pasireiškė tik tuomet, kai prie Sąjungos masto mokėjimo priemonių visiškai pereis visos ES valstybės narės. Pasirinkus direktyvą, kuri į nacionalinę teisę gali būti perkelta skirtingai, kyla rizika, kad mokėjimų rinka ir toliau bus suskaidyta. Galiausiai tokiu atveju būtų vilkinamas perėjimo procesas, nes reikėtų skirti laiko direktyvai perkelti į nacionalinę teisę. Todėl tarpbankiniams mokesčiams ir ribojamosios veiklos vykdymo taisyklėms mokėjimo kortele rinkoje ir kortele grindžiamų mokėjimų mobiliuoju telefonu ir internetu rinkose reguliuoti kaip teisinę priemonę rekomenduojama naudoti reglamentą.

Šiame reglamente atsižvelgiama į pagrindines teises ir laikomasi visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažintų principų, visų pirma laisvės užsiimti verslu, teisės į veiksmingą teisinę gynybą ar teisingą bylos nagrinėjimą, ir jis turi būti taikomas laikantis tų teisių ir principų.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi jokio poveikio ES biudžetui.

5. NEPRIVALOMI DUOMENYS

Nuostata dėl peržiūros, keitimo, laikinojo galiojimo

Į pasiūlymą įtraukta nuostata dėl peržiūros.

Europos ekonominė erdvė

Siūlomas teisės aktas susijęs su Europos ekonomine erdve, todėl turėtų būti taikomas ir joje.

Išsamus pasiūlymo paaiškinimas

Šia trumpa santrauka apžvelgiant esmines šio reglamento nuostatas siekiama palengvinti sprendimo priėmimo procedūrą.

1 straipsnis. Dalykas ir taikymo sritis. Nurodoma, kad reglamente kalbama apie taisykles, taikomas tarpbankiniams mokesčiams už mokėjimo kortele operacijas ir kortele grindžiamas operacijas ES, kai mokėjimo operacijoje dalyvaujantis gavėjas ir jo mokėjimo paslaugų teikėjas yra ES, ir su šiais mokėjimais susijusias veiklos vykdymo taisykles.

2 straipsnis. Terminų apibrėžtys. Apibrėžtys kuo labiau suderintos su Direktyvos 2007/64/EB apibrėžtimis. Tačiau atsižvelgiant į ribotą reglamento taikymo sritį, palyginti su Mokėjimo paslaugų direktyva, tam tikros apibrėžtys pritaikytos šio pasiūlymo poreikiams.

3 straipsnis. Maksimalūs tarptautinių operacijų vartotojų debeto arba kredito kortele tarpbankiniai mokesčiai. Nustatomos 0,2 % ir 0,3 % viršutinės tarpbankinių mokesčių, mokamų mokėjimo paslaugų teikėjams už tarptautines vartotojų debeto ir kredito kortelių operacijas, ribos, kurios įsigalios praėjus 2 mėnesiams nuo paskelbimo.

4 straipsnis. Maksimalūs visų operacijų vartotojų debeto arba kredito kortele tarpbankiniai mokesčiai. Nustatomos 0,2 % ir 0,3 % operacijos vertės viršutinės tarpbankinių mokesčių, mokamų mokėjimo paslaugų teikėjams už visas vartotojų debeto ir kredito kortelių operacijas, ribos, kurios įsigalios praėjus 2 metams nuo paskelbimo.

5 straipsnis. Draudimas apeiti reikalavimą. Nustatoma, kad taikant 3 ir 4 straipsniuose nurodytas viršutines ribas, grynoji kompensacija, kurią tarpusavyje moka ir gauna išdavėjas ir mokėjimo kortelių sistema, yra įtraukta skaičiuojant mokamus ir gaunamus tarpbankinius mokesčius, siekiant įvertinti galimą reikalavimo apėjimą.

6 straipsnis. Licencijavimas. Nustatoma, kad išdavimo ar aptarnavimo tikslais sistemų išduotos licencijos neturi apsiriboti konkrečia teritorija, o turi apimti visą Sąjungos teritoriją.

7 straipsnis. Mokėjimo kortelių sistemos ir apdorojimo paslaugą teikiančių subjektų atskyrimas. Nustatoma, kad sistemos ir apdorojimo paslaugą teikiantys subjektai turėtų būti atskirti organizacine prasme, ir draudžiama teritorinė diskriminacija taikant apdorojimo taisykles, kartu įgalinant apdorojimo paslaugą teikiančių subjektų sistemų techninę sąveiką.

8 straipsnis. Kelių prekių ženklų naudojimas ir programėlės pasirinkimas. Šiame straipsnyje nustatyta, kad mokėjimo priemonės išdavėjas sprendžia, ar mokėjimo programėlė gali būti toje pačioje kortelėje ar piniginėje. Mokėjimo programėlę renkasi vartotojas ir išdavėjas negali jos iš anksto nurodyti, naudodamasis mokėjimo priemonėje įrengtais automatiniais mechanizmais ar įranga pardavimo vietoje.

9 straipsnis. Diferencijavimas. Šiame straipsnyje paaiškinama, kad aptarnaujantieji bankai siūlo gavėjams ir juos apmokestina atskirai už skirtingų kategorijų ir skirtingų prekių ženklų

mokėjimo korteles ir nenustato bendros kainos, taip pat pateikia susijusią informaciją apie taikomas sumas už skirtingas kategorijas ir prekių ženklus.

10 straipsnis. Reikalavimas prekyautojams priimti visas korteles. Šiame straipsnyje paaiškinama, kad mokėjimo sistemos ir mokėjimo paslaugų teikėjai negali versti mažmenininko priimti tam tikros kategorijos ar prekės ženklo korteles, jei jis priima kitos kategorijos ar prekės ženklo korteles, išskyrus tuos atvejus, kai tam prekės ženklui ar kategorijai taikomas tas pats reguliuojamas tarpbankinis mokestis, kaip ir pirmiesiems. Pavyzdžiui, prekyautojai, priimančys vartotojų debeto korteles negali būti priversti priimti vartotojų kredito kortelių, bet gali būti priversti priimti kitas vartotojų debeto korteles.

11 straipsnis. Kreipiamosios praktikos taisyklės. Šiame straipsnyje paaiškinama, kad mokėjimo sistemos ir mokėjimo paslaugų teikėjų sistemos negali neleisti mažmenininkams kreipti vartotojų naudotis konkrečiomis mokėjimo priemonėmis, kurioms mažmenininkas teikia pirmenybę. Tai neturi įtakos taisyklėms dėl nuolaidų ir pridėtinių mokesčių, nustatytoms pagal Mokėjimo paslaugų direktyvą ir Vartotojų teisių direktyvos 19 straipsnį. Mokėjimo sistemos ir mokėjimo paslaugų teikėjų sistemos negali uždrausti mažmenininkams informuoti vartotojus apie tarpbankinius mokesčius ir įmonės aptarnavimo mokesčius.

12 straipsnis. Gavėjui teikiama informacija apie atskiras mokėjimo operacijas. Nurodoma, kokią informaciją mokėjimo paslaugų teikėjas turi pateikti prekyautojui įvykdęs atskirą mokėjimo operaciją, ir numatoma galimybė, kad ši informacija būtų teikiama periodiškai.

13 straipsnis. Kompetentingos institucijos. Reglamentuojama už reglamento nuostatų taikymą atsakingų nacionalinių institucijų paskyrimo tvarka.

14 straipsnis. Sankcijos. Reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų taisykles dėl sankcijų už reglamento nuostatų pažeidimus, ir apie jas praneštų Komisijai.

15 straipsnis. Ginčų sprendimo, neteisminio skundų nagrinėjimo ir teisių gynimo procedūros. Reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų konkrečius gavėjų ir mokėjimo paslaugų teikėjų ginčų sprendimo reikalavimus.

16 straipsnis. Nuostata dėl peržiūros. Praėjus ketveriems metams po įsigaliojimo, visų pirma kalbama apie tarpbankinio mokesčio dydį. Šiame straipsnyje nustatyti mechanizmai veiksmingam direktyvos nuostatų taikymui įvertinti ir, jei reikia, siūlomi jos pakeitimai.

17 straipsnis. Įsigaliojimas. Nurodoma data, nuo kurios įsigalioja reglamentas.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**dėl tarpbankinių mokesčių už kortele grindžiamas mokėjimo operacijas**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁵,
atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę¹⁶,
laikydami įprastą teisėkūros procedūrą,
kadangi:

- (1) vidaus rinkos susiskaidymas žalingas konkurencingumui, augimui ir darbo vietų kūrimui Sąjungoje. Kad tinkamai veiktų vidaus rinka ir būtų baigta kurti integruota elektroninių mokėjimų rinka, kurioje tarp nacionalinių ir tarptautinių mokėjimų nebūtų skirtumų, būtina pašalinti tiesiogines ir netiesiogines kliūtis;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2007/64/EB¹⁷ numatytas teisinis pagrindas sukurti visos Sąjungos mokėjimų vidaus rinką, nes ja gerokai palengvinta mokėjimo paslaugų teikėjų veikla, sukuriant bendras mokėjimo paslaugų teikimo taisykles;
- (3) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 924/2009¹⁸ nustatytas principas, kad vartotojų mokami mokesčiai už tarptautinius mokėjimus eurai būtų tokie patys kaip už atitinkamus mokėjimus valstybėje narėje, įskaitant mokėjimus kortele, kuriems taikomas šis reglamentas;
- (4) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 260/2012¹⁹ nustatytos kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų eurai veikimo vidaus rinkoje taisyklės, tačiau kortele grindžiami mokėjimai nepatenka į jo taikymo sritį;

¹⁵ OL C , , p. .

¹⁶ OL C , , p. .

¹⁷ 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/64/EB dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, iš dalies keičianti direktyvas 97/7/EB, 2002/65/EB, 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinanti Direktyvą 97/5/EB (OL L 319, 2007 12 5, p. 1).

¹⁸ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 924/2009 dėl tarptautinių mokėjimų Bendrijoje, panaikinantys Reglamentą (EB) Nr. 2560/2001 (OL L 266, 2009 10 9, p. 11).

¹⁹ 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 260/2012, kuriuo nustatomi kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų eurai techniniai ir komerciniai reikalavimai ir iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 924/2009 (OL L 94, 2012 3 30, p. 22).

- (5) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES²⁰ suderinamos tam tikros taisyklės dėl sutarčių, sudarytų tarp vartotojų ir prekyautojų, įskaitant taisykles dėl mokesčių už mokėjimo priemonių naudojimą, kurių pagrindu valstybės narės turi neleisti prekyautojams imti iš vartotojų mokesčių už konkrečių mokėjimo priemonių naudojimą, kuris viršytų dėl tokių priemonių naudojimo prekyautojo patirtas išlaidas;
- (6) saugūs, veiksmingi, konkurencingi ir novatoriški elektroniniai mokėjimai yra būtini tam, kad vartotojai, mažmenininkai ir įmonės galėtų pasinaudoti visa vidaus rinkos teikiama nauda, ir jų svarba vis didės pasauliui pereinant prie e. prekybos;
- (7) keliose valstybėse narėse jau rengiami teisės aktai²¹, skirti tarpbankiniams mokesčiams reglamentuoti, apimantys daugelį klausimų, įskaitant tarpbankinių mokesčių įvairių lygių viršutinės ribos nustatymą, įmonių mokesčius, reikalavimą prekyautojams priimti visas korteles ar kreipiamąsias priemones. Galiojantys administraciniai sprendimai kai kuriose valstybėse narėse gerokai skiriasi. Atsižvelgiant į tarpbankinių mokesčių žalą mažmenininkams ir vartotojams, numatoma nacionaliniu lygmeniu įvesti tolesnes reguliavimo priemones, skirtas šių mokesčių lygio ar jų skirtumų klausimams spręsti. Dėl tokių nacionalinių priemonių greičiausiai susidarytų didelių kortelių ir kortele grindžiamų mokėjimų internetu ir mobiliuoju telefonu vidaus rinkos sukūrimo kliūčių ir taip būtų varžoma laisvė teikti šias paslaugas;
- (8) mokėjimo kortelės yra mažmeninėje prekyboje dažniausiai naudojama elektroninio mokėjimo priemonė. Tačiau Sąjungos mokėjimo kortelių rinkos integracija toli gražu neužbaigta, nes daug mokėjimo sprendimų negali būti vystomi už nacionalinių sienų arba naujiems visos Sąjungos paslaugų teikėjams neleidžiama patekti į rinką. Nepakankama rinkos integracija šiuo metu lemia didesnes kainas ir mažesnę mokėjimo paslaugų pasirinkimą vartotojams ir mažmenininkams, taip pat riboja galimybes pasinaudoti vidaus rinkos teikiamais privalumais. Todėl būtina šalinti veiksmingo kortelių rinkos, įskaitant kortelių operacijomis grindžiamus mokėjimus mobiliuoju telefonu ir internetu, veikimo kliūtis, kurios tebetrukdo kurti visiškai integruotą rinką;
- (9) kad vidaus rinka veiktų efektyviai, reikėtų skatinti ir lengvinti elektroninius mokėjimus mažmenininkų ir vartotojų naudai. Kortelės ir kiti elektroniniai mokėjimai gali būti naudojami lanksčiau, įskaitant galimybes mokėti internetu, kad būtų pasinaudota vidaus rinkos ir e. prekybos teikiamais privalumais, be to, elektroniniai mokėjimai suteikia mažmenininkams potencialiai saugaus atsiskaitymo galimybę. Todėl mokėjimų kortele ir kortele grindžiamų mokėjimų naudojimas vietoj grynųjų pinigų galėtų būti naudingas mažmenininkams ir vartotojams, su sąlyga, kad mokesčių už mokėjimo sistemų naudojimą lygis būtų ekonomiškai veiksmingas ir skatintų inovacijas bei padėtų į rinką patekti naujiems operatoriams;
- (10) vienas svarbiausių dalykų, trukdančių mokėjimų kortele ir kortele grindžiamų mokėjimų vidaus rinkos veikimui, yra plačiai paplitę tarpbankiniai mokesčiai, kurie daugumoje valstybių narių neregamentuojami jokiais teisės aktais. Tarpbankiniai mokesčiai yra bankų tarpusavio mokesčiai, paprastai taikomi tarp kortelės aptarnaujančių mokėjimo paslaugų teikėjų ir kortelės išduodančių mokėjimo paslaugų teikėjų, priklausančių tam tikrai kortelių sistemai. Tarpbankiniai mokesčiai sudaro

²⁰ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64).

²¹ Italija, Vengrija, Lenkija ir Jungtinė Karalystė.

pagrindinę dalį mokesčių, kuriuos aptarnaujantieji mokėjimo paslaugų teikėjai taiko prekyautojams už kiekvieną operaciją kortele. Prekiautojai savo ruožtu įtraukia šias kortelės išlaidas į bendras prekių ir paslaugų kainas. Konkurencija tarp kortelių sistemų praktikoje dažniausiai būna siekiama įtikinti kuo daugiau išduodančiųjų mokėjimo paslaugų teikėjų (pvz., bankų) leisti jų korteles, dėl to tarpbankiniai mokesčiai rinkoje paprastai būna didesni, o ne mažesni, priešingai įprastam drausminamajam konkurencijos poveikiui kainoms rinkos ekonomikoje. Tarpbankinių mokesčių reglamentavimas pagerintų vidaus rinkos veikimą;

- (11) šiuo metu egzistuojančių tarpbankinių mokesčių įvairovė ir jų lygis neleidžia atsirasti naujiems visos Sąjungos rinkos dalyviams, veikiantiems pagal verslo modelius su mažesniais tarpbankiniais mokesčiais, ir tai daro žalą galimai masto ir įvairovės ekonomijai ir jų veiksmingumui. Tai turi neigiamo poveikio mažmenininkams bei vartotojams ir trukdo inovacijoms. Kadangi visos Sąjungos rinkos dalyviai turėtų pasiūlyti išduodantiems bankams bent jau didžiausius jų tikslinėje rinkoje vyraujančius tarpbankinius mokesčius, tai taip pat lemia tolesnę rinkos susiskaidymą. Esamos vidaus sistemos su mažesniais tarpbankiniais mokesčiais arba visai be jų taip pat gali būti priverstos pasitraukti iš rinkos dėl bankų spaudimo gauti didesnes pajamas iš tarpbankinių mokesčių. Dėl to vartotojai ir prekyautojai susiduria su nedideliu mokėjimo paslaugų pasirinkimu, didesnėmis kainomis ir žemesne kokybe, o jų galimybės pasinaudoti visos Sąjungos mokėjimo sprendimais yra ribotos. Be to, mažmenininkai negali įveikti mokesčių skirtumų pasinaudodami kitose valstybėse narėse bankų siūlomomis priėmimo paslaugomis. Pagal specialias mokėjimo sistemų taikomas taisykles reikalaujama, kad prekybos vietos (mažmenininko šalies) tarpbankinis mokestis būtų taikomas kiekvienai mokėjimo operacijai. Tai trukdo aptarnaujantiems bankams sėkmingai siūlyti savo paslaugas užsienyje. Tai taip pat neleidžia mažmenininkams sumažinti savo mokėjimo išlaidų vartotojų naudai;
- (12) Komisijai ir nacionalinėms konkurencijos institucijoms nepavyko šios situacijos pagerinti taikant esamus teisės aktus;
- (13) todėl siekiant išvengti vidaus rinkos susiskaidymo ir didelių konkurencijos iškraipymų dėl skirtingų teisės aktų ir administracinių sprendimų, reikia laikantis SESV 114 straipsnio imtis priemonių didelių ir skirtingų tarpbankinių mokesčių problemai spręsti, kad mokėjimo paslaugų teikėjai galėtų teikti savo paslaugas tarptautiniu mastu, o vartotojai ir mažmenininkai galėtų naudotis tarptautinėmis paslaugomis;
- (14) šio reglamento taikymas nedaro poveikio Sąjungos ir nacionalinių konkurencijos taisyklių taikymui. Jis neturėtų trukdyti valstybėms narėms nacionaliniais teisės aktais išlaikyti arba įvesti žemesnių viršutinių ribų arba priemonių, kurių tikslas ar poveikis lygiavertis;
- (15) šis reglamentas būtų taikomas laipsniškai. Pirmu etapu būtina imtis priemonių tarptautiniam mokėjimo kortelių išdavimui ir aptarnavimui palengvinti. Suteikus galimybę prekyautojams pasirinkti aptarnaujančiąją įmonę už savo valstybės narės ribų (tarptautinis aptarnavimas) ir įvedus maksimalų tarptautinių tarpbankinių mokesčių už tarptautines aptarnavimo operacijas dydį, turėtų atsirasti reikiamo teisinio aiškumo. Be to, licencijos išduoti ar aptarnauti mokėjimo priemones turėtų galioti Sąjungoje be geografinių apribojimų. Šios priemonės padėtų sklandžiau veikti mokėjimų kortele, internetu ir mobiliuoju telefonu vidaus rinkai vartotojų ir mažmenininkų naudai;
- (16) dėl vienašalių įsipareigojimų, prisiimtų konkurencijos bylose, daug tarptautinių mokėjimo kortele operacijų Sąjungoje jau vykdomos laikantis maksimalių tarpbankinių mokesčių, taikytinų pirmu šio reglamento įgyvendinimo etapu. Todėl su

šiomis operacijomis susijusios nuostatos turėtų įsigalioti greitai, ir taip suteikti galimybių mažmenininkams ieškoti pigesnių aptarnavimo paslaugų užsienyje bei skatinti vidaus bankininkystės bendruomenes ar sistemas mažinti aptarnavimo mokesčius;

- (17) vidaus operacijoms būtinas pereinamasis laikotarpis, kad mokėjimo paslaugų teikėjai ir sistemos turėtų laiko prisitaikyti prie naujųjų reikalavimų. Todėl praėjus dvejiems metams po šio reglamento įsigaliojimo, siekiant baigti kurti kortele grindžiamų mokėjimų vidaus rinką, viršutinės tarpbankinių mokesčių už vartotojų kortelių operacijas ribos turėtų būti pradėtos taikyti visiems, tiek tarptautiniams, tiek vidaus, mokėjimams;
- (18) siekiant palengvinti tarptautinį aptarnavimą visoms (tarptautinėms ir vidaus) vartotojų debeto kortelių operacijoms ir kortele grindžiamoms mokėjimo operacijoms turėtų būti taikomas maksimalus 0,20 % tarpbankinis mokestis, o visoms (tarptautinėms ir vidaus) vartotojų kredito kortelių operacijoms ir kortele grindžiamoms mokėjimo operacijoms, pagrįstoms tomis kortelėmis, turėtų būti taikomas maksimalus 0,30 % tarpbankinis mokestis;
- (19) šios viršutinės ribos grindžiamos vadinamuoju įmonės indiferentiškumo testu, sukurtu ekonominėje literatūroje, kuriuo nustatoma, kokio dydžio mokestį prekiautojas būtų nusiteikęs mokėti, jei jis palygintų, kiek kainuoja mokėjimo kortelės naudojimas vartotojui su mokesčiais už mokėjimą ne kortele (grynaisiais) (atsižvelgiant į mokestį už paslaugą, mokamą aptarnaujantiems bankams, t. y. įmonės aptarnavimo mokestį, mokamą papildomai prie tarpbankinio mokesčio). Taip skatinamas veiksmingų mokėjimo priemonių naudojimas, skatinant naudoti tas korteles, kurios yra naudingesnės vykdant operacijas, kartu išvengiant neproporcingų įmonės mokesčių, dėl kurių kitiems vartotojams būtų primestos paslėptos išlaidos. Priešingu atveju gali susidaryti pernelyg dideli įmonės mokesčiai dėl kolektyvinių tarpbankinio mokesčio susitarimų, nes bijodami netekti pajamų prekiautojai nenoriai atmeta brangias mokėjimo priemones. Patirtis parodė, kad toks lygis yra proporcingas, nes nekyla klausimo dėl tarptautinių kortelių sistemų ir mokėjimo paslaugų teikėjų veiklos. Jis taip pat naudingas mažmenininkams bei vartotojams ir suteikia teisinio tikrumo;
- (20) šiuo reglamentu apimamos visos operacijos, kai mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra įsisteigę Sąjungoje;
- (21) pagal technologinio neutralumo principą, nustatytą Europos skaitmeninėje darbotvarkėje, šis reglamentas turėtų būti taikomas kortele grindžiamoms mokėjimo operacijoms nepriklausomai nuo aplinkos, kurioje vykdoma ši operacija, taip pat naudojant mažmenines mokėjimo priemones ir paslaugas, kurios gali būti teikiamos ne internetu, internetu arba mobiliuoju telefonu;
- (22) mokėjimo kortelės operacijos paprastai vykdomos pagal du pagrindinius verslo modelius, vadinamąsias trišales mokėjimo kortelių sistemas (kortelės turėtojas – aptarnavimo ir išdavimo sistema – prekiautojas) ir keturšales mokėjimo kortelių sistemas (kortelės turėtojas – išduodantysis bankas – aptarnaujantysis bankas – prekiautojas). Daugumoje keturšalių mokėjimo kortelių sistemų taikomas aiškus tarpbankinis mokestis, daugiausiai daugiašalis. Tarpbankiniai mokesčiai (mokesčiai, kuriuos moka aptarnaujantieji bankai, siekdami skatinti kortelių išdavimą ir kortelių naudojimą) trišalėse mokėjimo kortelių sistemose yra numanomi. Siekiant pripažinti numanomus tarpbankinius mokesčius ir prisidėti prie vienodų sąlygų kūrimo, trišales mokėjimo kortelių sistemas, kuriose mokėjimo paslaugų teikėjai veikia kaip išdavėjas arba aptarnaujančioji įmonė, reikėtų traktuoti kaip keturšales mokėjimo kortelių

sistemas ir joms taikyti tokias pačias taisykles, tačiau skaidrumo ir kitos priemonės, susijusios su veiklos vykdymo taisyklėmis, turėtų būti taikomos visiems teikėjams;

- (23) svarbu užtikrinti, kad nuostatos dėl tarpbankinių mokesčių, kuriuos mokėjimo paslaugų teikėjai turi sumokėti arba kuriuos turi gauti, nebūtų apeinamos alternatyviu mokesčių srautu išduodantiesiems mokėjimo paslaugų teikėjams. Siekiant tokios padėties išvengti, išduodančiojo mokėjimo paslaugų teikėjo sumokėtų ir gautų mokesčių grynoji kompensacija iš mokėjimo kortelių sistemos turėtų būti laikoma tarpbankiniu mokesčiu. Apskaičiuojant tarpbankinį mokesį ir siekiant patikrinti, ar reikalavimas apeinamas, reikėtų atsižvelgti į bendrą mokėjimų arba paskatų sumą, kurią gauna išduodantysis mokėjimo paslaugų teikėjas iš mokėjimo kortelių sistemos už reguliuojamas operacijas, atėmus mokesčius, kuriuos sistemai sumoka išduodantysis mokėjimo paslaugų teikėjas. Aptariamieji mokėjimai, paskatos ir mokesčiai galėtų būti tiesioginiai (t. y. grindžiami apimtimi arba susiję su konkrečia operacija) arba netiesioginiai (įskaitant rinkodaros paskatas, premijas, atskaitas už operacijų apimtį kriterijų laikymąsi);
- (24) vartotojai paprastai nežino apie mokesčius, kuriuos sumoka prekyautojai už mokėjimo priemones, kuriomis jie naudojami. Kartu įvairi išduodančiųjų mokėjimo paslaugų teikėjų skatinamoji praktika (kaip antai kelionių čekiai, premijos, atskaitos, mokėjimo sugrąžinimas, nemokamas draudimas ir kt.) gali skatinti vartotojus naudotis mokėjimo priemonėmis, dėl kurių išduodantiesiems mokėjimo paslaugų teikėjams susidaro dideli mokesčiai. Kad taip neatsitiktų, priemonės, kuriomis ribojami tarpbankiniai mokesčiai, turėtų būti taikomos tik mokėjimo kortelėms, kurios tapo masiniu produktu ir prekyautojams paprastai sunku atsisakyti jas aptarnauti, nes jos plačiai išduodamos ir naudojamos (t. y. vartotojų debeto ir kredito kortelės). Siekiant sustiprinti veiksmingą rinkos veikimą nereguliuojamose sektoriaus dalyse ir apriboti veiklos perkėlimą iš reguliuojamų sektoriaus dalių į nereguliuojamas, reikia pritaikyti priemones (taip pat atskirti sistemą ir infrastruktūrą), kuriomis gavėjas skatintų mokėtoją, ir gavėjui sudaryti sąlygas pasirinkti priimtinas mokėjimo priemones;
- (25) sistemos ir infrastruktūros atskyrimas turėtų leisti visiems subjektams, apdorojantiems mokėjimų duomenis, konkuruoti dėl sistemos klientų. Kadangi apdorojimo sąnaudos sudaro pastebimą kortelių priėmimo bendrų sąnaudų dalį, svarbu, kad ši vertės grandinės dalis būtų atvira veiksmingai konkurencijai. Remiantis sistemos ir infrastruktūros atskyrimu, kortelių sistemos ir mokėjimo duomenų apdorojimo paslaugą teikiantys subjektai teisinės formos, organizacijos ir sprendimų priėmimo proceso požiūriais turėtų būti nepriklausomi. Jie neturėtų diskriminuoti, pavyzdžiui, vienas kitam sudarydami lengvatines sąlygas arba suteikdami informacijos, kuri suteiktų pranašumų ir kuri nėra prieinama jų konkurentams iš jų atitinkamo rinkos segmento, nustatydami pernelyg didelius informacijos reikalavimus savo konkurentams atitinkamame rinkos segmente, kryžmiškai subsidijuodami savo atitinkamą veiklą arba turėdami bendrą valdymo tvarką. Tokia diskriminacinė praktika prisideda prie rinkos susiskaidymo, neigiamai veikia naujų dalyvių galimybes patekti į rinką ir neleidžia atsirasti visos Sąjungos rinkos dalyviams, taigi trukdo sukurti mokėjimų kortelę, internetu ir mobiliuoju telefonu vidaus rinką, o tai kenkia mažmenininkams, bendrovėms ir vartotojams;
- (26) pagal mokėjimo kortelių sistemų taisykles ir praktiką, kurią taiko mokėjimo paslaugų teikėjai, paprastai prekyautojai ir vartotojai nėra informuojami apie mokesčio skirtumus ir mažėja rinkos skaidrumas, pavyzdžiui, nediferencijuojant mokesčių arba neleidžiant prekyautojams pasirinkti pigesnio prekės ženklo kortelę bendroms prekės ženklų kortelėms arba skatinti vartotojus naudoti tokias pigesnes korteles. Net jeigu

prekiautojai ir žino apie skirtingas sąnaudas, sistemos taisyklės jiems neleidžia imtis priemonių mokesčiams sumažinti;

- (27) mokėjimo priemonės gavėjui reiškia skirtingas sąnaudas – kai kurios priemonės yra brangesnės nei kitos. Išskyrus tuos atvejus, kai mokėjimo priemonė nustatyta teisės aktu tam tikrų kategorijų mokėjimams arba jos negalima atsisakyti dėl teisėtos mokėjimo priemonės statuso, gavėjas turėtų turėti galimybę laisvai skatinti mokėtojus naudotis konkrečia mokėjimo priemone. Kortelių sistemos ir mokėjimo paslaugų teikėjai šiuo atveju gavėjams nustato kelis apribojimus, pavyzdžiui, apribojimus gavėjui atsisakyti konkrečios mokėjimo priemonės dėl mažų sumų, teikti mokėtoju informaciją dėl mokesčių, kurie susidaro gavėjui dėl konkrečių mokėjimo priemonių, arba apribojimus gavėjui dėl kasų, kuriose priimamos konkrečios mokėjimo priemonės, skaičiaus parduotuvėje. Šie apribojimai turėtų būti panaikinti;
- (28) pagal pasiūlymo COM(2013) 547 55 straipsnį gavėjas gali skatinti mokėtojus naudotis konkrečiomis mokėjimo priemonėmis. Tačiau gavėjas neturėtų imti jokių mokesčių už mokėjimo priemonių, kurių tarpbankiniai mokesčiai reguliuojami pagal šio reglamento taikymo sritį, nes tokiais atvejais pridėtinio mokesčio privalumai tampa riboti, o rinka tampa tik sudėtingesnė;
- (29) reikalavimas prekyautojams priimti visas korteles yra dvipusis įsipareigojimas, kurį nustato išduodantieji mokėjimo paslaugų teikėjai ir mokėjimo kortelių sistemos gavėjams, viena vertus, priimti visas to paties prekės ženklo korteles (reikalavimas priimti visus produktus), nepriklausomai nuo skirtingų šių kortelių sąnaudų, ir, kita vertus, nepriklausomai nuo atskiros kortelės išdavusio banko (reikalavimas priimti visų išdavėjų korteles). Vartotojai suinteresuoti, kad dėl tos pačios kategorijos kortelių gavėjai negalėtų diskriminuoti išdavėjų arba kortelių turėtojų, o mokėjimų sistemos ir mokėjimo paslaugų teikėjai galėtų tokį įpareigojimą jiems nustatyti. Todėl nors ir pagal reikalavimą prekyautojams priimti visas korteles nustatytas reikalavimas priimti visų išdavėjų korteles yra pagrįsta taisyklė mokėjimo kortelių sistemoje, nes ji neleidžia gavėjams diskriminuoti atskirus bankus, kurie išdavė kortelę, reikalavimas priimti visus produktus yra iš esmės susiejimo praktika, kurios poveikis – susieti mažų mokesčių kortelių priėmimą su didelių mokesčių kortelių priėmimu. Pagal reikalavimą prekyautojams priimti visas korteles nustatyto reikalavimo priimti visus produktus pašalinimas leistų prekyautojams riboti siūlomą mokėjimo kortelių pasirinkimą tik iki mažų (-esnių) sąnaudų mokėjimo kortelių – mažėjančios prekyautojų sąnaudos taip pat būtų naudingos vartotojams. Tokiu atveju debeto korteles priimančios prekyautojai nebūtų verčiami taip pat priimti kredito korteles, o priimančios kredito korteles nebūtų verčiami priimti verslo mokėjimo korteles. Tačiau siekiant apsaugoti vartotoją ir galimybes jam kuo dažniau naudoti mokėjimo korteles, prekyautojai būtų įpareigoti priimti visas korteles, kurioms taikomas tas pats reguliuojamas tarpbankinis mokestis. Toks apribojimas taip pat sukurtų konkurencingesnę aplinką kortelėms, kurių tarpbankiniai mokesčiai šiuo reglamentu nėra reguliuojami, nes prekyautojai gautų didesnę derybinę galią derėtis dėl sąlygų, kuriomis jie tokias korteles priimtų;
- (30) kad apribojimai pagal reikalavimą prekyautojams priimti visas korteles veiktų veiksmingai, būtina tam tikra informacija. Pirma, gavėjai turėtų turėti priemonių skirtingoms kortelių kategorijoms nustatyti. Todėl įvairias kategorijas būtų galima prietaisu vizualiai ir elektroniniu būdu atpažinti. Antra, mokėtojas taip pat turėtų būti informuojamas apie jo mokėjimo priemonės (-ių) priėmimą konkrečioje pardavimo vietoje. Reikia, kad būtų bet koks konkretaus prekės ženklo naudojimo apribojimas, gavėjo skelbtinas mokėtoju tuo pačiu metu ir tokiais pačiomis sąlygomis kaip ir informacija, kad konkretus prekės ženklas priimtinas;

- (31) tam, kad būtų užtikrinamos teisių gynimo galimybės, kai šis reglamentas taikomas neteislingai arba kai kyla mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų ginčų, valstybės narės turėtų sukurti tinkamas ir veiksmingas neteisminio skundų nagrinėjimo ir teisių gynimo procedūras. Valstybės narės turėtų nustatyti nuobaudų už šio reglamento pažeidimus taikymo taisykles ir užtikrinti, kad šios nuobaudos būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios ir kad jos būtų taikomos;
- (32) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. nustatyti vienodus reikalavimus mokėjimo kortelių operacijoms ir operacijoms internetu bei mobiliuoju telefonu, grindžiamomis mokėjimu kortele, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto tų tikslų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (33) šiuo reglamentu užtikrinama pagarba pagrindinėms teisėms ir laikomasi principų, visų pirma pripažįstamų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, pirmiausia teisės į veiksmingą teisinę gynybą arba teisingą bylos nagrinėjimą, laisvės užsiimti verslu, vartotojų apsaugos, ir jis turi būti taikomas laikantis šių teisių ir principų,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis *Taikymo sritis*

1. Šiuo reglamentu nustatomi vienodi techniniai ir veiklos vykdymo reikalavimai Sąjungoje vykdomoms mokėjimo kortelių operacijoms, kai ir mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas, ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra joje įsisteigę.
2. Šis reglamentas netaikomas mokėjimo priemonėms, kurios gali būti naudojamos tik ribotame tinkle, skirtame tenkinti konkrečius poreikius tik mokėjimo priemonėmis, kurių naudojimas yra ribotas todėl, kad jos suteikia galimybę konkrečios priemonės turėtojai įsigyti prekes arba paslaugas tik išdavėjo patalpose arba ribotame paslaugų teikėjų tinkle pagal tiesioginį komercinį susitarimą su profesionaliu išdavėju, arba dėl to, kad jos gali būti naudojamos tik riboto asortimento prekėms arba paslaugoms įsigyti.
3. II skyrius netaikomas:
 - (a) operacijoms su verslo mokėjimo kortelėmis,
 - (b) grynujų pinigų išsiėmimui iš bankomatų ir
 - (c) operacijoms su kortelėmis, kurios išduotos pagal trišales mokėjimo kortelių sistemas.
4. 7 straipsnis trišalėms mokėjimo kortelių sistemoms netaikomas.

2 straipsnis *Terminų apibrėžtys*

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) aptarnaujančioji įmonė – mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris su gavėju tiesiogiai arba netiesiogiai sudaro sutartį gavėjo mokėjimo operacijoms apdoroti;
- (2) išdavėjas – mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris su mokėtoju tiesiogiai arba netiesiogiai sudaro sutartį mokėtojo mokėjimo operacijoms inicijuoti, apdoroti ir atlikti;
- (3) vartotojas – fizinis asmuo, kuris pagal mokėjimo paslaugų sutartis, kurioms taikomas šis reglamentas, veikia siekdamas su jo vykdoma prekyba, verslu ar profesija nesusijusių tikslų;
- (4) operacija debeto kortele – mokėjimo kortele operacija, taip pat ir operacija išankstinio mokėjimo kortele, susieta su einamąja arba indėlio sąskaita, nuo kurios mokėjimo operacijos suma nurašoma greičiau nei arba per 48 valandas nuo operacijos autorizavimo arba inicijavimo;
- (5) operacija kredito kortele – mokėjimo kortele operacija, kuri atliekama vėliau nei per 48 valandas nuo operacijos autorizavimo arba inicijavimo;
- (6) verslo mokėjimo kortelė – bet kokia įmonei arba viešojo sektoriaus subjektui išduota mokėjimo kortelė, kuri naudojama tik darbuotojų arba valstybės tarnautojų veiklos išlaidoms apmokėti, arba kortelė, išduota savisamdžiui verslu užsiimančiam asmeniui, kuri naudojama tik to savisamdžio asmens arba jo darbuotojų veiklos išlaidoms apmokėti;
- (7) kortele grindžiama mokėjimo operacija – paslauga, naudojama bet kokia kortele, telekomunikacijų priemonėmis, skaitmeniniu ar IT įrenginiu arba programine įranga atliekama mokėjimo operacijai užbaigti, jei jos rezultatas – mokėjimo kortelės operacija. Kortele grindžiamos mokėjimo operacijos neapima kitų rūšių mokėjimo paslaugomis grindžiamų operacijų;
- (8) tarptautinė mokėjimo operacija – mokėjimo kortele operacija arba kortele grindžiama mokėjimo operacija, kurią inicijuoja mokėtojas arba gavėjas, kai mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra įsisteigę skirtingose valstybėse narėse arba kai mokėjimo kortelę išdavė išduodantysis mokėjimo paslaugų teikėjas, įsisteigęs kitoje nei pardavimo vietos valstybėje narėje;
- (9) tarpbankinis mokestis – mokestis, kurį tiesiogiai ar netiesiogiai (t. y. per trečiąją šalį) už kiekvieną operaciją moka mokėtojo ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai, dalyvaujantys mokėjimo kortele operacijoje arba kortele grindžiamoje mokėjimo operacijoje;
- (10) įmonės aptarnavimo mokestis – aptarnaujančiajai įmonei už kiekvieną operaciją gavėjo mokamas mokestis, kurį sudaro tarpbankinis mokestis, mokėjimo sistemos bei apdorojimo mokestis ir aptarnaujančiosios įmonės marža;
- (11) gavėjas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra numatytas mokėjimo operacijos lėšų gavėjas;
- (12) mokėtojas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris turi mokėjimo sąskaitą ir leidžia vykdyti mokėjimo iš tos mokėjimo sąskaitos nurodymą arba, jeigu mokėjimo sąskaitos nėra, fizinis arba juridinis asmuo, kuris duoda mokėjimo nurodymą;
- (13) mokėjimo kortelių sistema – vienas Sąjungoje ir valstybėse narėse atliekamų mokėjimo operacijų taisyklių, procedūrų, standartų ir (arba) įgyvendinimo gairių rinkinys, atskirtas nuo bet kokios infrastruktūros ar mokėjimo sistemos, kuria užtikrinamas jos veikimas;

- (14) keturšalė mokėjimo kortelių sistema – mokėjimo kortelių sistema, pagal kurią mokėjimai iš kortelės turėtojo mokėjimo sąskaitos į gavėjo mokėjimo sąskaitą atliekami per sistemos tarpininką, mokėjimo kortelę išduodantį mokėjimo paslaugų teikėją (iš kortelės turėtojo pusės) ir aptarnaujantįjį mokėjimo paslaugų teikėją (iš gavėjo pusės), ir tos pačios struktūros *kortele grindžiamos* operacijos;
- (15) trišalė mokėjimo kortelių sistema – mokėjimo kortelių sistema, pagal kurią mokėjimai atliekami iš sistemoje laikomos mokėjimo sąskaitos kortelės turėtojo vardu į sistemoje laikomą mokėjimo sąskaitą gavėjo vardu, ir tos pačios struktūros *kortele grindžiamos* operacijos. Kai pagal trišalę mokėjimo kortelių sistemą išduoti ir (arba) aptarnauti mokėjimo korteles leidžiama kitiems mokėjimo paslaugų teikėjams, sistema laikoma keturšale mokėjimo kortelių sistema;
- (16) mokėjimo priemonė – personalizuota (-os) priemonė (-ės) ir (arba) tam tikros procedūros, dėl kurių susitaria mokėjimo paslaugų vartotojas ir mokėjimo paslaugų teikėjas ir kurias mokėjimo paslaugų vartotojas naudoja mokėjimo nurodymui inicijuoti arba kurios naudojamos mokėjimo nurodymui inicijuoti jo vardu;
- (17) kortele grindžiama mokėjimo priemonė – bet kokia mokėjimo priemonė, įskaitant kortelę, mobilųjį telefoną, kompiuterį arba bet koki kitą techninį įrenginį su įdiegta tinkama programėle, kurią mokėtojas naudoja mokėjimo nurodymui, kuris nėra kredito pervedimas arba tiesioginis debetas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 260/2012 2 straipsnyje, inicijuoti;
- (18) mokėjimo programėlė – įrenginyje įdiegta programinė arba jai lygiavertė įranga, suteikianti galimybę atlikti inicijuotinas kortele grindžiamas mokėjimo operacijas ir leidžianti mokėtojui duoti mokėjimo nurodymus;
- (19) mokėjimo nurodymas – mokėtojo nurodymas savo mokėjimo paslaugų teikėjui įvykdyti mokėjimo operaciją;
- (20) mokėjimo kortelės operacija – mokėjimo operacija naudojant mokėjimo kortelę arba mokėjimo kortelės operacijos infrastruktūrą, grindžiama mokėjimo kortelės operacijų veiklos vykdymo taisyklėmis;
- (21) mokėjimo paslaugų teikėjas – fizinis arba juridinis asmuo, kuriam suteiktas leidimas teikti mokėjimo paslaugas, išvardytas Direktyvos 2007/64/EB priede. Mokėjimo paslaugų teikėjas gali būti išdavėjas ir (arba) aptarnaujančioji įmonė;
- (22) mokėjimo paslaugų vartotojas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris naudojasi mokėjimo paslauga kaip mokėtojas ir (arba) gavėjas;
- (23) mokėjimo operacija – mokėtojo ar jo vardu arba gavėjo inicijuotas lėšų pervedimo veiksmas, nesvarbu, kokie yra mokėtojo ir gavėjo vienas kitam prisiimti įsipareigojimai, kuriais grindžiama operacija;
- (24) apdorojimas – mokėjimo operacijos apdorojimo paslaugų vykdymas atliekant veiksmus, kurių reikia aptarnaujančiosios įmonės ir išdavėjo mokėjimo instrukcijoms vykdyti;
- (25) apdorojimo paslaugą teikiantis subjektas – fizinis arba juridinis asmuo, teikiantis mokėjimo operacijos apdorojimo paslaugas.

II skyrius

TARPBANKINIAI MOKESČIAI

3 straipsnis

Tarptautinių operacijų vartotojų debeto arba kredito kortele tarpbankiniai mokesčiai

1. Praėjus dviem mėnesiams nuo šio reglamento įsigaliojimo, mokėjimo paslaugų teikėjai nesiūlo ir neprašo už *kiekvieną* tarptautinę *operaciją* debeto kortele mokėti tarpbankinį mokestį arba kitą sutartą atlygį, kurio tikslas arba poveikis lygiavertis ir kurio vertė yra didesnė negu 0,2 % operacijos vertės.
2. Praėjus dviem mėnesiams nuo šio reglamento įsigaliojimo, mokėjimo paslaugų teikėjai nesiūlo ir neprašo už *kiekvieną* tarptautinę *operaciją* kredito kortele mokėti tarpbankinį mokestį arba kitą sutartą atlygį, kurio tikslas arba poveikis lygiavertis ir kurio vertė yra didesnė negu 0,3 % operacijos vertės.

4 straipsnis

Visų operacijų vartotojų debeto arba kredito kortele tarpbankiniai mokesčiai

1. Praėjus dviem metams nuo šio reglamento įsigaliojimo, mokėjimo paslaugų teikėjai nesiūlo ir neprašo už *kiekvieną* *operaciją* mokėti tarpbankinį mokestį arba kitą sutartą atlygį, kurio tikslas arba poveikis lygiavertis ir kurio vertė yra didesnė negu 0,2 % operacijos vertės, už bet kokias debeto kortele grindžiamas operacijas.
2. Praėjus dviem metams nuo šio reglamento įsigaliojimo, mokėjimo paslaugų teikėjai nesiūlo ir neprašo už *kiekvieną* *operaciją* mokėti tarpbankinį mokestį arba kitą sutartą atlygį, kurio tikslas arba poveikis lygiavertis ir kurio vertė yra didesnė negu 0,3 % operacijos vertės, už bet kokias kredito kortele grindžiamas operacijas.

5 straipsnis

Draudimas apeiti reikalavimą

Siekiant taikyti 3 ir 4 straipsniuose nurodytas viršutines ribas, bet kokia grynoji kompensacija, kurią gauna išduodantysis bankas iš mokėjimo kortelių sistemos dėl mokėjimo operacijų arba susijusios veiklos, laikoma tarpbankinio mokesčio dalimi.

III skyrius

VEIKLOS VYKDYMO TAISYKLĖS

6 straipsnis

Licencijavimas

1. Visi Sąjungoje taikomi teritoriniai apribojimai arba taisyklės, kurios turi lygiavertį poveikį, licencijavimo susitarimuose dėl mokėjimo kortelių išdavimo arba mokėjimo kortelių aptarnavimo operacijų yra draudžiami.
2. Visi Sąjungoje taikomi teritoriniai apribojimai arba taisyklės, kurios turi lygiavertį poveikį, keturšalės mokėjimo kortelių sistemos taisyklėse yra draudžiami.
3. Bet kuris reikalavimas arba įpareigojimas gauti konkrečios šalies licenciją ar leidimą veikti tarptautiniu mastu arba taisyklė, kuri turi lygiavertį poveikį, licencijavimo

susitarimuose dėl mokėjimo kortelių išdavimo arba mokėjimo kortelių aptarnavimo operacijų yra draudžiami.

4. Bet kuris reikalavimas arba įpareigojimas gauti konkrečios šalies licenciją ar leidimą veikti tarptautiniu mastu arba taisyklės, kurios turi lygiavertį poveikį, keturšalės mokėjimo kortelių sistemos taisyklėse yra draudžiami.

7 straipsnis

Mokėjimo kortelių sistemos ir apdorojimo paslaugą teikiančių subjektų atskyrimas

1. Mokėjimo kortelių sistemos ir apdorojimo paslaugą teikiantys subjektai yra nepriklausomi teisinės formos, organizacijos ir sprendimų priėmimo požiūriais. Jie jokiais būdais nediskriminuoja, viena vertus, patronuojamųjų įmonių arba akcininkų bei, kita vertus, šių sistemų vartotojų ir kitų sutartinių partnerių, visų pirma neteikia jokios savo siūlomos paslaugos nustatydami kokią nors sąlygą, kad jų sutarties šalis priims bet kokią kitą jų siūlomą paslaugą.
2. Mokėjimo kortelių sistemos sudaro galimybę, pagal kurią vieno kortelės operacijų autorizavimo ir tarpuskaitos pranešimai būtų atskirti ir juos apdorotų skirtingi apdorojimo paslaugą teikiantys subjektai.
3. Bet koks teritorinis diskriminavimas, susijęs su mokėjimo kortelių sistemose taikomomis apdorojimo taisyklėmis, yra draudžiamas.
4. Sąjungoje veikiantys apdorojimo paslaugą teikiantys subjektai, taikydami tarptautinių ar Europos standartizacijos įstaigų parengtus standartus, užtikrina, kad jų sistemos būtų techniškai sąveikios su kitomis Sąjungoje veikiančių apdorojimo paslaugą teikiančių subjektų sistemomis. Be to, apdorojimo paslaugą teikiantys subjektai nepriima ar netaiko veiklos vykdymo taisyklių, kurios ribotų sąveiką su kitais Sąjungos apdorojimo paslaugą teikiančiais subjektais.

8 straipsnis

Kelių prekių ženklų naudojimas ir programėlės pasirinkimas

5. Bet kokios sistemos taisyklės ir licencijavimo susitarimų taisyklės, kurios trukdo arba neleidžia išdavėjui naudoti dviejų arba daugiau mokėjimo priemonių prekių ženklų ant kortelės, telekomunikacijų priemonės, skaitmeninio ar IT įrenginio, yra draudžiamos.
1. Bet koks skirtingų sąlygų taikymas išdavėjams arba aptarnaujančiajai įmonei pagal sistemos taisykles arba licencijavimo susitarimų taisykles dėl kelių prekių ženklų naudojimo ant kortelės, telekomunikacijų priemonės, skaitmeninio ar IT įrenginio, objektyviai pagrindžiamas ir nėra diskriminacinis.
2. Pagal mokėjimo kortelių sistemas nenustatomi ataskaitų teikimo reikalavimai, įpareigojimai mokėti mokesčius ar kiti įpareigojimai, kurių tikslas arba poveikis yra tas pats, korteles išduodantiems ir aptarnaujantiems mokėjimo paslaugų teikėjams už operacijas, atliekamas naudojant bet koki įrenginį, ant kurio nurodytas jų prekės ženklas, atliekant operacijas, kurioms jų sistema nenaudojama.
3. Bet kokie skatinimo principai, kuriais siekiama operacijas nukreipti per tam tikrą kanalą ar procesą, kiti techniniai ir saugumo standartai bei reikalavimai, susiję su daugiau negu vieno mokėjimo kortelės prekės ženklo ant kortelės, telekomunikacijų priemonės, skaitmeninio ar IT įrenginio tvarkymu, nėra diskriminaciniai ir taikomi nediskriminuojant.

4. Jeigu mokėjimo įrenginys leidžia pasirinkti iš skirtingų mokėjimo priemonės prekės ženklų, aptariamoje mokėjimo operacijoje taikomą prekės ženklą nustato mokėtojas pardavimo vietoje.
5. Mokėjimo kortelių sistemos, išdavėjai, aptarnaujančiosios įmonės ir mokėjimo kortelių infrastruktūros teikėjai mokėjimo priemonėje ar įtaise, taikomame pardavimo vietoje, neįdiegia automatinių mechanizmų, programinės įrangos arba įrenginių, kurie riboja mokėtoją, kokią programėlę pasirinkti, kai naudojama kelių prekių ženklų mokėjimo priemonė.

9 straipsnis Diferencijavimas

1. Aptarnaujančiosios įmonės atskirai siūlo ir apmokestina gavėjus konkrečiais įmonės aptarnavimo mokesčiais pagal skirtingas mokėjimo kortelių kategorijas ir skirtingus prekių ženklus, nebent prekiautojas raštu aptarnaujančiųjų mokėjimo paslaugų teikėjų paprašo apmokestinti nediferencijuotais įmonės aptarnavimo mokesčiais.
2. Į aptarnaujančiųjų mokėjimo paslaugų teikėjų ir gavėjų susitarimus atskirai įtraukiama konkreti informacija apie įmonės aptarnavimo mokesčių, tarpbankinių mokesčių ir sistemos mokesčių, taikomų kiekvienai mokėjimo kortelių kategorijai ir prekės ženklui, sumas.

10 straipsnis Reikalavimas prekiautojams priimti visas korteles

1. Mokėjimo sistemos ir mokėjimo paslaugų teikėjai netaiko jokios taisyklės, kuri gali įpareigoti gavėjus priimti korteles ir kitas mokėjimo priemones, kurias išduoda vienas išduodantysis mokėjimo paslaugų teikėjas pagal mokėjimo priemonių sistemą, taip pat priimti kitas tokio paties prekės ženklo ir (arba) kategorijos mokėjimo priemones, kurias išdavė kiti išduodantieji mokėjimo paslaugų teikėjai pagal tą pačią sistemą, išskyrus tuos atvejus, kai jiems taikomas tas pats reguliuojamas tarpbankinis mokestis.
2. 1 dalyje nurodytas reikalavimo prekiautojams priimti visas korteles apribojimas nepažeidžia galimybės pagal mokėjimo sistemą ir mokėjimo paslaugų teikėjams nustatyti, kad tam tikrų kortelių negalima atsisakyti aptarnauti remiantis išduodančiojo mokėjimo paslaugų teikėjo arba kortelės turėtojo tapatybe.
3. Prekiautojai, kurie nusprendžia nepriimti visų kortelių arba kitų mokėjimo priemonių pagal mokėjimo kortelių sistemą aiškiai ir nedviprasmiškai praneša vartotojams tuo pačiu metu, kai jie praneša vartotojui, kad priima kitas korteles ir mokėjimo priemones pagal sistemą. Tokia informacija pateikiama pastebimai prie įėjimo į parduotuvę, prie kasos arba interneto svetainėje ar kitoje taikytinoje elektroninėje arba judriojo ryšio laikmenoje ir mokėtojui pateikiama laiku, prieš jam sudarant pirkimo susitarimą su gavėju.
4. Išduodantieji mokėjimo paslaugų teikėjai užtikrina, kad jų mokėjimo priemonės vizualiai ir elektroniniu būdu atpažįstamos, sudarant galimybes gavėjams nedviprasmiškai nustatyti, kokių prekės ženklų ir kategorijų išankstinio mokėjimo, debeto, kredito ar verslo mokėjimo korteles arba tomis kortelėmis grindžiamus mokėjimus mokėtojas pasirenka.

11 straipsnis *Skatinimo taisyklės*

1. Bet kokia taisyklė licencijavimo susitarimuose, sistemos taisyklėse, kurios taikomos pagal mokėjimo kortelių sistemas, ir susitarimuose, kuriuos sudaro kortelės aptarnaujantys mokėjimo paslaugų teikėjai ir gavėjai, neleidžianti gavėjams vartotojų skatinti naudoti bet kokiais mokėjimo priemonėmis, kurioms gavėjas teikia pirmenybę, yra draudžiama. Šis draudimas taip pat apima visas taisykles, kuriomis draudžiama gavėjui vienos sistemos mokėjimo įrenginius vertinti palankiau ar nepalankiau nei kitų sistemų.
2. Bet kokia taisyklė licencijavimo susitarimuose, sistemos taisyklėse, kurios taikomos pagal mokėjimo kortelių sistemas, ir susitarimuose, kuriuos sudaro kortelės aptarnaujantys mokėjimo paslaugų teikėjai ir gavėjai, neleidžianti gavėjams informuoti mokėtojus apie tarpbankinius mokesčius ir įmonės aptarnavimo mokesčius, yra draudžiama.
3. 1 ir 2 dalys neturi poveikio mokesčių, nuolaidų ar kitoms skatinimo taisyklėms, nustatytoms pasiūlymo COM(2013) 547 55 straipsnyje ir Direktyvos 2011/83/ES²² 19 straipsnyje.

12 straipsnis *Gavėjui teikiama informacija apie atskiras mokėjimo operacijas*

1. Įvykdęs atskirą mokėjimo operaciją, gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas gavėjui suteikia šią informaciją:
 - (a) nuorodos numerį, kuris leidžia gavėjui nustatyti mokėjimo operaciją;
 - (b) mokėjimo operacijos sumą valiuta, kuria suma įskaitoma į gavėjo mokėjimo sąskaitą;
 - (c) visas mokėjimo operacijos mokesčių sumas, atskirai nurodant tarpbankinio mokesčio sumą.Gavėjui iš anksto aiškiai sutikus, pirmoje pastraipoje nurodyta informacija gali būti apibendrinta pagal prekės ženklą, programėlę, mokėjimo priemonių kategorijas ir operacijai taikomus tarpbankinių mokesčių tarifus.
2. Aptarnaujančiosios įmonės ir gavėjo sutartyje gali būti įrašyta nuostata, kad 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta informacija teikiama ar sąlygos su ja susipažinti sudaromos periodiškai ne rečiau kaip kartą per mėnesį bei sutartu būdu, kad gavėjas galėtų saugoti ir atkurti informaciją nepakitusią.

IV skyrius

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13 straipsnis *Kompetentingos institucijos*

1. Valstybės narės paskiria kompetentingas institucijas, turinčias įgaliojimus užtikrinti šio reglamento vykdymą, taip pat tyrimo ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimus.

²² 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių.

2. Valstybės narės gali kompetentingomis institucijomis paskirti esamas įstaigas.
3. Valstybės narės gali paskirti skirtingas kompetentingas institucijas.
4. Per du mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo valstybės narės praneša Komisijai apie tas kompetentingas institucijas. Jos nedelsdamos praneša Komisijai apie visus vėlesnius su tomis institucijomis susijusius pasikeitimus.
5. 1 dalyje nurodytos paskirtos kompetentingos institucijos turi savo pareigoms atlikti reikiamus išteklius.
6. Valstybės narės reikalauja, kad kompetentingos institucijos veiksmingai stebėtų, ar laikomasi šio reglamento, ir imtųsi visų priemonių, kurių reikia norint užtikrinti tokį laikymąsi.
7. Valstybės narės užtikrina, kad būtų suteikiama teisė skusti 1 dalyje nurodytas paskirtas institucijas.

14 straipsnis *Sankcijos*

1. Valstybės narės nustato sankcijų už šio reglamento pažeidimus skyrimo taisyklės ir imasi visų būtinų priemonių jų taikymui užtikrinti. Tokios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
2. Apie šias nuostatas valstybės narės praneša Komisijai per du mėnesius po šio reglamento įsigaliojimo ir nedelsdamos praneša apie bet kokius vėlesnius joms poveikio turinčius pakeitimus.

15 straipsnis *Ginčų sprendimo, neteisminio skundų nagrinėjimo ir teisių gynimo procedūros*

1. Valstybės narės nustato tinkamas ir veiksmingas neteisminio skundų nagrinėjimo ir teisių gynimo procedūras gavėjų ir jų mokėjimo paslaugų teikėjų ginčams pagal šį reglamentą spręsti. Tais tikslais valstybės narės, kai tinkama, paskiria esamas įstaigas arba įsteigia naujas įstaigas.
2. Per dvejus metus nuo šio reglamento įsigaliojimo valstybės narės praneša Komisijai apie tas įstaigas. Jos nedelsdamos praneša Komisijai apie visus vėlesnius su tomis įstaigomis susijusius pasikeitimus.

16 straipsnis *Nuostata dėl peržiūros*

Praėjus ketveriems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio reglamento taikymo ataskaitą. Komisijos ataskaitoje visų pirma nagrinėjamas tarpbankinių mokesčių dydžio tinkamumas ir skatinimo priemonės, kaip antai mokesčiai, atsižvelgiant į įvairių mokėjimo priemonių naudojimą ir sąnaudas bei naujų dalyvių ir naujų technologijų patekimo į rinką lygį.

17 straipsnis *Įsigaliojimas*

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas